

Istungidokument

A9-0014/2024

29.1.2024

*****I**

RAPORT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 (COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Raportöör: Jessica Polfjärd

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirjas***. Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud paksus kaldkirjas ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.

Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI	44
LISA: LOETELU ÜKSUSTEST VÕI ISIKUTEST, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI	47
VÄHEMUSE SEISUKOHT	48
PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS.....	49
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS	87
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	88

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 (COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2023)0411),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 43 lõiget 2, artiklit 114 ja artikli 168 lõike 4 punkti b, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0238/2023),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Küprose Esindajatekoja ja Ungari Rahvuskogu poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 26. aprill 2023. aasta arvamust¹,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamust,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni raportit (A9-0014/2024),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

¹ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) Alates 2001. aastast, kui võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/18/EÜ(3²) geneetiliselt muundatud organismide (GMODE) tahtliku keskkonda viimise kohta, on biotehnoloogia valdkonnas toimunud märkimisväärsete edusammude alusel töötatud välja uued genoomikameetodid, eelkõige genoomi muutmise meetodid, mis võimaldavad muuta täpseid kohti genoomis.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Uued genoomikameetodid on mitmekesine rühm genoomikas kasutatavaid meetodeid, millest igaüht saab kasutada eri viisidel, et saada erinevaid tulemusi ja tooteid. Nende meetodite kasutamisel võidakse saada muudetud organisme, kelle muudatused on

Muudatusettepanek

(1) Alates 2001. aastast, kui võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/18/EÜ(3²) geneetiliselt muundatud organismide (GMODE) tahtliku keskkonda viimise kohta, on biotehnoloogia valdkonnas toimunud märkimisväärsete edusammude alusel töötatud välja uued genoomikameetodid, eelkõige genoomi muutmise meetodid, mis võimaldavad muuta täpseid kohti genoomis. ***Tänu suurtele edusammudele geenitehnoloogias kasutatakse juba laialdaselt markeritel põhinevat valikut, mis võimaldab kindlaks teha ja mobiliseerida elurikkuses leiduvaid huvitavaid gene.***

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

samaväärsed tavapäraste aretusmeetoditega saavutatavate muudatustega, või keerukamate muudatustega organisme. Uute genoomikameetodite seas on suunatud mutagenees ja tsisgenees (sealhulgas intragenees), mille abil muudetakse geene ilma ristamiseks sobimatutelt liikidelt saadud geneetilist materjali sisestamata (ilma transgeneesita). Nende meetoditega kasutatakse üksnes aretajate genofondi, st kogu geneetilist informatsiooni, mis on kättesaadav tavapäraseks aretamiseks, sealhulgas kaugematelt sugulasliikidelt, millega ristamine on võimalik täiustatud aretusmeetodite abil. Suunatud mutageneesi meetoditega saavutatakse DNA järjestuse muutmine organismi genoomi *täpsetes* asukohtades. Tsisgeneesi meetodite kasutamise tulemusena sisestatakse organismi genoomi aretajate genofondis juba olemasolev geneetiline materjal. Intragenees on tsisgeneesi alaliik, mille korral sisestatakse genoomi ümberjärjestatud koopia geneetilisest materjalist, mis koosneb kahest või enamast DNA järjestusest, mis on aretajate genofondis juba olemas.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Käimas on avaliku sektori ja erasektori teadusuuringud, milles kasutatakse uusi genoomikameetodeid rohkematel põllukultuuridel ja tunnustel kui need, mis on saadud liidus või kogu maailmas lubatud transgeneesi meetodite abil⁽³³⁾. Sealjuures saadakse taimi, mis taluvad paremini taimehaigusi ja -kahjustajaid või on neile vähem vastuvõtlikud, taimi, mis peavad paremini vastu kliimamuutuste mõjudele ja keskkonnastressile, tõhustatakse toitainete

samaväärsed tavapäraste aretusmeetoditega saavutatavate muudatustega, või keerukamate muudatustega organisme. Uute genoomikameetodite seas on suunatud mutagenees ja tsisgenees (sealhulgas intragenees), mille abil muudetakse geene ilma ristamiseks sobimatutelt liikidelt saadud geneetilist materjali sisestamata (ilma transgeneesita). Nende meetoditega kasutatakse üksnes aretajate genofondi, st kogu geneetilist informatsiooni, mis on kättesaadav tavapäraseks aretamiseks, sealhulgas kaugematelt sugulasliikidelt, millega ristamine on võimalik täiustatud aretusmeetodite abil. Suunatud mutageneesi meetoditega saavutatakse DNA järjestuse muutmine organismi genoomi *sihipärastes* asukohtades. Tsisgeneesi meetodite kasutamise tulemusena sisestatakse organismi genoomi aretajate genofondis juba olemasolev geneetiline materjal. Intragenees on tsisgeneesi alaliik, mille korral sisestatakse genoomi ümberjärjestatud koopia geneetilisest materjalist, mis koosneb kahest või enamast DNA järjestusest, mis on aretajate genofondis juba olemas.

Muudatusettepanek

(3) Käimas on avaliku sektori ja erasektori teadusuuringud, milles kasutatakse uusi genoomikameetodeid rohkematel põllukultuuridel ja tunnustel kui need, mis on saadud liidus või kogu maailmas lubatud transgeneesi meetodite abil⁽³³⁾. Sealjuures saadakse taimi, mis taluvad paremini taimehaigusi ja -kahjustajaid või on neile vähem vastuvõtlikud, *herbitsiiditolerantseid taimi*, taimi, mis peavad paremini vastu kliimamuutuste mõjudele ja

ja vee kasutust ning saadakse saagikamaid, vastupidavamaid ning paremate kvaliteedinäitajatega taimi. Sellised uued taimesordid koos nende uute meetodite üsna lihtsa ja kiire rakendatavusega võivad tuua kasu põllumajandustootjatele, tarbijatele ja keskkonnale. Seega võivad uued genoomikameetodid aidata saavutada Euroopa roheline kokkulepe⁽³⁴⁾, strateegia „Talust taldrikule“⁽³⁵⁾, elurikkuse strateegia⁽³⁶⁾ ja kliimamuutustega kohanemise strateegia⁽³⁷⁾ innovatsiooni ja kestlikkuse eesmärgi ning aidata kaasa ülemaailmsele toidujulgeolekule⁽³⁸⁾, biomajanduse strateegiale⁽³⁹⁾ ja liidu strateegilisele sõltumatusele⁽⁴⁰⁾.

³³ ELi rahastatud, taimede aretusstrateegiaid käsitlevatest teadus- ja innovatsiooniprojektidest saadavad teadmised ja lahendused võivad aidata lahendada avastamisprobleeme, tagada jälgitavust ja autentsust ning edendada innovatsiooni uute genoomikameetodite valdkonnas. Seitsmenda raamprogrammi ja sellele järgneva programmi „Horisont 2020“ raames rahastati üle tuhande projekti ja investeeriti üle 3 miljardi euro. Programmist „Euroopa horisont“ toetatakse praegugi uusi taimede aretusstrateegiaid käsitlevaid teaduskoostööprojekte (SWD(2021) 92).

³⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

³⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020) 381 final).

³⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja

keskkonnastressile, tõhustatakse toitainete ja vee kasutust ning saadakse saagikamaid, vastupidavamaid ning paremate kvaliteedinäitajatega taimi. Sellised uued taimesordid koos nende uute meetodite üsna lihtsa ja kiire rakendatavusega võivad tuua kasu põllumajandustootjatele, tarbijatele ja keskkonnale. Seega võivad uued genoomikameetodid aidata saavutada Euroopa roheline kokkulepe⁽³⁴⁾, strateegia „Talust taldrikule“⁽³⁵⁾, elurikkuse strateegia⁽³⁶⁾ ja kliimamuutustega kohanemise strateegia⁽³⁷⁾ innovatsiooni ja kestlikkuse eesmärgi ning aidata kaasa ülemaailmsele toidujulgeolekule⁽³⁸⁾, biomajanduse strateegiale⁽³⁹⁾ ja liidu strateegilisele sõltumatusele⁽⁴⁰⁾.

³³ ELi rahastatud, taimede aretusstrateegiaid käsitlevatest teadus- ja innovatsiooniprojektidest saadavad teadmised ja lahendused võivad aidata lahendada avastamisprobleeme, tagada jälgitavust ja autentsust ning edendada innovatsiooni uute genoomikameetodite valdkonnas. Seitsmenda raamprogrammi ja sellele järgneva programmi „Horisont 2020“ raames rahastati üle tuhande projekti ja investeeriti üle 3 miljardi euro. Programmist „Euroopa horisont“ toetatakse praegugi uusi taimede aretusstrateegiaid käsitlevaid teaduskoostööprojekte (SWD(2021) 92).

³⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

³⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020) 381 final).

³⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja

Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“, COM(2020) 380 final.

³⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021) 82 final).

³⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Toiduga kindlustatuse tagamine ja toidusüsteemide toimekindlamaks muutmine“ (COM(2022) 133 final). ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), 2022, „Gene editing and agrifood systems“, Rooma, ISBN 978-92-5-137417-7.

³⁹ Euroopa Komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat, „A sustainable bioeconomy for Europe: strengthening the connection between economy, society and the environment: updated bioeconomy strategy“, (Kestlik biomajandus Euroopas – majanduse, ühiskonna ja keskkonna vaheliste sidemete tugevdamine: ajakohastatud biomajanduse strateegia), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2018, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/792130>.

⁴⁰ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021) 66 final).

Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“, COM(2020) 380 final.

³⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021) 82 final).

³⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Toiduga kindlustatuse tagamine ja toidusüsteemide toimekindlamaks muutmine“ (COM(2022) 133 final). ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), 2022, „Gene editing and agrifood systems“, Rooma, ISBN 978-92-5-137417-7.

³⁹ Euroopa Komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat, „A sustainable bioeconomy for Europe: strengthening the connection between economy, society and the environment: updated bioeconomy strategy“, (Kestlik biomajandus Euroopas – majanduse, ühiskonna ja keskkonna vaheliste sidemete tugevdamine: ajakohastatud biomajanduse strateegia), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2018, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/792130>.

⁴⁰ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021) 66 final).

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) **Seepärast on vaja vastu võtta konkreetne õigusraamistik** suunatud mutageneesi ja tsisgeneesi abil saadud **GMOde** ning nendega seotud toodete jaoks, kui need on tahtlikult keskkonda viidud või turule viidud.

Muudatusettepanek

(8) Suunatud mutageneesi ja tsisgeneesi abil saadud **1. kategooria UGM-taimede ja toodete** ning nendega seotud toodete **suhtes ei tohiks kohaldada GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide eeskirju ja nõudeid ega GMOde suhtes kohaldatavate muude liidu õigusaktide sätteid. Suunatud mutageneesi abil saadud 1. kategooria UGM-taimed ja tooted tuleks direktiivi 2001/18/EÜ I B lisast välja arvata, nagu muud mutageneesi meetodid.**

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Tuginedes praegustele teaduslikele ja tehnilistele teadmistele eelkõige ohutusaspektide kohta, peaks käesolev määrus piirduma GMOdega, mis on taimed, st organismidega, mis kuuluvad taksonoomilistesse rühmadesse Archaeplastida või Phaeophyceae, **ja välja jätma mikroorganismid, seemned ja loomad, kelle kohta olemasolevad teadmised on piiratumad.** Samal põhjusel peaks käesolev määrus hõlmama üksnes taimi, mis on saadud teatavate uute genoomikameetodite abil, nimelt suunatud mutageneesi ja tsisgeneesi (sealhulgas intrageneesi) abil (edaspidi „UGM-taimed“), kuid mitte taimi, mis on saadud muude uute genoomikameetodite abil. Sellised UGM-taimed ei sisalda ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali. Geneetiliselt muundatud organismide suhtes, mis on toodetud muude uute genoomikameetodite abil, millega viiakse organismi genoomi ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali (transgeneesi), tuleks jätkuvalt kohaldada üksnes GMOsid käsitlevaid

Muudatusettepanek

(9) Tuginedes praegustele teaduslikele ja tehnilistele teadmistele eelkõige ohutusaspektide kohta, peaks käesolev määrus piirduma GMOdega, mis on taimed, st organismidega, mis kuuluvad taksonoomilistesse rühmadesse Archaeplastida või Phaeophyceae. **Olemasolevad teadmised muude organismide, näiteks mikroorganismide, seente ja loomade kohta tuleks neid käsitlevaid tulevase seadusandlike algatusi silmas pidades läbi vaadata.** Samal põhjusel peaks käesolev määrus hõlmama üksnes taimi, mis on saadud teatavate uute genoomikameetodite abil, nimelt suunatud mutageneesi ja tsisgeneesi (sealhulgas intrageneesi) abil (edaspidi „UGM-taimed“), kuid mitte taimi, mis on saadud muude uute genoomikameetodite abil. Sellised UGM-taimed ei sisalda ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali. Geneetiliselt muundatud organismide suhtes, mis on toodetud muude uute genoomikameetodite abil, millega viiakse organismi genoomi ristamiseks sobimatute liikide geneetilist

liidu õigusakte, võttes arvesse, et saadud taimed võivad kanda transgeeniga seotud spetsiifilisi riske. ***Lisaks ei viita miski sellele, et liidu GMOsid käsitlevate õigusaktide kehtivaid nõudeid transgeneesi teel saadud GMOdele tuleks praegu kohandada.***

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) UGM-taimede õigusraamistik ***peaks*** vastama GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide eesmärkidele, et tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse ning asjaomaste taimede ja toodete siseturu hea toimimine, ning selles ***tules*** samal ajal võtta arvesse UGM-taimede eripära. See õigusraamistik peaks võimaldama arendada ja turule viia UGM-taimi, neid sisaldavat, neist koosnevat või neist toodetud toitu ja sööta ning muid UGM-taimi sisaldavaid või neist koosnevaid tooteid (edaspidi „UGM-tooted“), et aidata kaasa Euroopa roheline kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule“, bioloogilise mitmekesisuse strateegia ja kliimamuutustega kohanemise strateegia innovatsiooni ja kestlikkuse eesmärkide saavutamisele ning suurendada liidu põllumajandusliku toidutööstuse konkurentsivõimet liidu ja maailma tasandil.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

(11) Käesolev määrus on GMOsid

materjali (transgenees), tuleks jätkuvalt kohaldada üksnes GMOsid käsitlevaid liidu õigusakte, võttes arvesse, et saadud taimed võivad kanda transgeeniga seotud spetsiifilisi riske.

Muudatusettepanek

(10) ***Arvestades täielikult ettevaatuspõhimõtet, peaks*** UGM-taimede õigusraamistik vastama GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide eesmärkidele, et tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse ning asjaomaste taimede ja toodete siseturu hea toimimine, ning selles ***tuleks*** samal ajal võtta arvesse UGM-taimede eripära. See õigusraamistik peaks võimaldama arendada ja turule viia UGM-taimi, neid sisaldavat, neist koosnevat või neist toodetud toitu ja sööta ning muid UGM-taimi sisaldavaid või neist koosnevaid tooteid (edaspidi „UGM-tooted“), et aidata kaasa Euroopa roheline kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule“, bioloogilise mitmekesisuse strateegia ja kliimamuutustega kohanemise strateegia innovatsiooni ja kestlikkuse eesmärkide saavutamisele ning suurendada liidu põllumajandusliku toidutööstuse konkurentsivõimet liidu ja maailma tasandil.

Muudatusettepanek

(11) Käesolev määrus on GMOsid

käsitlevate liidu õigusaktide suhtes erinorm (lex specialis). Sellega kehtestatakse erisätted UGM-taimede ja UGM-toodete kohta. Kui aga käesolevas määruses ei ole erieeskirju, tuleks UGM-taimede ja nendest saadud toodete (*sealhulgas toidu ja sööda*) suhtes jätkuvalt kohaldada liidu GMOsid käsitlevate õigusaktide nõudeid ning GMOsid käsitlevaid nõudeid, mis sisalduvad sellistes valdkondlikes õigusaktides nagu määrus (EL) 2017/625 ametliku kontrolli kohta või õigusaktides, mis käsitlevad teatavaid tooteid, nagu taimne paljundusmaterjal ja metsapaljundusmaterjal.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) UGM-taimi, mis võivad esineda ka looduslikult või mida võidakse saada tavapäraste aretusmeetodite abil, ja nende järglasi, **mis on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil** (edaspidi „1. kategooria UGM-taimed“), tuleks käsitada taimedena, mis esinevad looduslikult või on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil, arvestades, et need taimed on samaväärsed ja nendega seotud riskid on võrreldavad, seega tehakse neile täielikult erand GMOsid käsitlevatest liidu õigusaktidest ja

käsitlevate liidu õigusaktide suhtes erinorm (lex specialis). Sellega kehtestatakse erisätted UGM-taimede ja UGM-toodete kohta. Kui aga käesolevas määruses ei ole erieeskirju, tuleks UGM-taimede ja nendest saadud toodete suhtes jätkuvalt kohaldada liidu GMOsid käsitlevate õigusaktide nõudeid ning GMOsid käsitlevaid nõudeid, mis sisalduvad sellistes valdkondlikes õigusaktides nagu määrus (EL) 2017/625 ametliku kontrolli kohta või õigusaktides, mis käsitlevad teatavaid tooteid, nagu taimne paljundusmaterjal ja metsapaljundusmaterjal.

Muudatusettepanek

(13a) UGM-taimi, mis võivad keskkonnas püsida, paljuneda või levida põldudel või neist väljaspool, tuleks nende loodusele ja keskkonnale avalduva mõju osas hinnata kõrgeimal kontrollitasemel.

Muudatusettepanek

(14) UGM-taimi, mis võivad esineda ka looduslikult või mida võidakse saada tavapäraste aretusmeetodite abil, ja nende järglasi (edaspidi „1. kategooria UGM-taimed“) tuleks käsitada taimedena, mis esinevad looduslikult või on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil, arvestades, et need taimed on samaväärsed ja nendega seotud riskid on võrreldavad, seega tehakse neile täielikult erand GMOsid käsitlevatest liidu õigusaktidest ja GMOdega seotud nõuetest, mis on

GMOdega seotud nõuetest, mis on kehtestatud valdkondlike õigusaktidega. Õiguskindluse tagamiseks tuleks käesolevas määruses sätestada kriteeriumid, mille alusel teha kindlaks, kas UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ning kindlaks määrata kord, mille kohaselt pädevad asutused kontrollivad kõnealuste kriteeriumide täitmist ja teevad selle kohta otsuse enne UGM-taimede või UGM-toodete keskkonda viimist või turuleviimist. Need kriteeriumid peaksid olema objektiivsed ja põhinema teadusel. Need peaksid sisaldama looduses või tavapäraste aretusmeetoditega saadud organismides täheldatavate geneetiliste muutuste liiki ja ulatust ning nendega tuleks kindlaks määrata nii UGM-taimede genoomi muutuste suuruse kui ka arvu ülempiirid. Kuna teaduslikud ja tehnilised teadmised selles valdkonnas arenevad kiiresti, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt volitus neid kriteeriume ajakohastada, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut seoses looduses või tavapärasest aretuses esineda võivate geneetiliste muudatuste liigi ja ulatusega.

kehtestatud valdkondlike õigusaktidega. Õiguskindluse tagamiseks tuleks käesolevas määruses sätestada kriteeriumid, mille alusel teha kindlaks, kas UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ning kindlaks määrata kord, mille kohaselt pädevad asutused kontrollivad kõnealuste kriteeriumide täitmist ja teevad selle kohta otsuse enne UGM-taimede või UGM-toodete keskkonda viimist või turuleviimist. Need kriteeriumid peaksid olema objektiivsed ja põhinema teadusel. Need peaksid sisaldama looduses või tavapäraste aretusmeetoditega saadud organismides täheldatavate geneetiliste muutuste liiki ja ulatust ning nendega tuleks kindlaks määrata nii UGM-taimede genoomi muutuste suuruse kui ka arvu ülempiirid. Kuna teaduslikud ja tehnilised teadmised selles valdkonnas arenevad kiiresti, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt volitus neid kriteeriume ajakohastada, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut seoses looduses või tavapärasest aretuses esineda võivate geneetiliste muudatuste liigi ja ulatusega.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14a) Arvestades taimegenoomide keerukust, peaksid kriteeriumid, mille alusel loetakse UGM-taim samaväärseks looduslikult esineva või tavapäraselt aretatud taimega, kajastama taimegenoomide erinevat suurust ja omadusi. Polüploidised taimed sisaldavad rohkem kui kahte homologset kromosoomi. Selles polüploidsete taimede kategoorias on tetraploidil, heksaploidil ja oktoploidil vastavalt 4, 6 ja 8

kromosoomikomplekti. Võrreldes monoploidsete taimedega kipub polüploidsetel taimedel avalduma rohkem geneetilisi muundusi. Seetõttu peaks taime üksikmuunduste koguarvu piirang kajastama taimes olevate kromosoomikomplektide arvu („ploidsus“).

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) Kuna kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, et UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ei ole seotud selle tegevuse liigiga, milleks on vaja UGM-taime tahtlikku keskkonda viimist, peaks 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnitus, mis on saadud enne selle tahtlikku keskkonda viimist muul eesmärgil kui liidu territooriumil turuleviimine, kehtima ka seotud UGM-toodete turuleviimise suhtes. Võttes arvesse väliuuringute etapis esinevat suurt ebakindlust toote turule jõudmise osas ja väiksemate ettevõtjate tõenäolist osalemist sellistes keskkonda viimistes, peaksid enne väliuuringuid 1. kategooria UGM-taime staatust kontrollima liikmesriikide pädevad asutused, kuna see põhjustaks ettevõtjatele vähem halduskoormust, ning otsus tuleks teha liidu tasandil üksnes juhul, kui teiste liikmesriikide pädevad asutused on esitanud kontrolliaruande kohta märkusi. Kui kontrollitaotlus esitatakse enne UGM-toodete turuleviimist, tuleks menetlus läbi viia **liidu tasandil**, et tagada kontrollimenetluse tõhusus ja 1. kategooria UGM-taimede staatuse kinnituste järjepidevus.

Muudatusettepanek

(18) Kuna kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, et UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ei ole seotud selle tegevuse liigiga, milleks on vaja UGM-taime tahtlikku keskkonda viimist, peaks 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnitus, mis on saadud enne selle tahtlikku keskkonda viimist muul eesmärgil kui liidu territooriumil turuleviimine, kehtima ka seotud UGM-toodete turuleviimise suhtes. Võttes arvesse väliuuringute etapis esinevat suurt ebakindlust toote turule jõudmise osas ja väiksemate ettevõtjate tõenäolist osalemist sellistes keskkonda viimistes, peaksid enne väliuuringuid 1. kategooria UGM-taime staatust kontrollima liikmesriikide pädevad asutused, kuna see põhjustaks ettevõtjatele vähem halduskoormust, ning otsus tuleks teha liidu tasandil üksnes juhul, kui teiste liikmesriikide pädevad asutused on esitanud kontrolliaruande kohta märkusi. Kui kontrollitaotlus esitatakse enne UGM-toodete turuleviimist **ja teised liikmesriigid esitavad põhjendatud vastuväiteid**, tuleks menetlus läbi viia **komisjoni ja Euroopa Toiduohutusametiga (edaspidi „amet“) konsulteerides**, et tagada kontrollimenetluse tõhusus ja 1. kategooria UGM-taimede staatuse kinnituste

järjepidevus.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18a) Selleks et tõhusalt valida uusi sorte, mis aitavad põllumajandussektoril suurendada toiduga kindlustatust ning kestlikkust, kohanemist ja vastupanuvõimet seoses kliimamuutuste tagajärgedega, on vaja arvesse võtta polüploidsete taimede, st rohkem kui kahte genoomi sisaldavate taimede eripära. Nende taimede puhul peaks UGM-taimede 1. kategooriasse arvamiseks lubatud maksimaalne geneetiliste muunduste arv olema proportsionaalne neis sisalduvate genoomide arvuga.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19) Liikmesriikide pädevatele asutustele, komisjonile ja *Euroopa* Toiduohutusametile (*edaspidi „toiduohutusamet“*) tuleks kehtestada *ranged* tähtajad, et tagada 1. kategooria UGM-taimede staatuse kinnitamine mõistliku aja jooksul.

(19) Liikmesriikide pädevatele asutustele, komisjonile ja toiduohutusametile tuleks kehtestada *asjakohased* tähtajad, et tagada 1. kategooria UGM-taimede staatuse kinnitamine mõistliku aja jooksul.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(21) Otsustes, millega kinnitatakse 1. kategooria UGM-taime staatus, tuleks asjaomasele UGM-taimele anda tunnusnumber, et tagada selliste andmebaasi kantud taimede osas läbipaistvus ja jälgitavus **ning et märgistada nendest saadud taimset paljundusmaterjali.**

Muudatusettepanek 15 Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

(23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) 834/2007,⁽⁴⁷⁾ on keelatud GMODE ning GMODEst ja GMODE abil saadud toodete kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises. Kõnealuselises määruses määratletakse GMOD viitega direktiivile 2001/18/EÜ ning jäetakse keelu alt välja direktiivi 2001/18/EÜ 1.B lisas loetletud geneetilise muundamise meetodite abil saadud GMOD. Selle tulemusena keelatakse mahepõllumajanduslikus tootmises 2. kategooria UGM-taimed. Siiski on vaja selgitada 1. kategooria UGM-taimede staatust mahepõllumajandusliku tootmise jaoks. Uute genoomikameetodite **kasutamine ei ole praegu kooskõlas määruses (EL) 2018/848 sätestatud mahepõllumajandusliku tootmise mõistega ega tarbijate arusaamaga mahepõllumajanduslikest toodetest.** Seepärast tuleks keelata ka 1. kategooria UGM-taimede kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises.

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis

(21) Otsustes, millega kinnitatakse 1. kategooria UGM-taime staatus, tuleks asjaomasele UGM-taimele anda tunnusnumber, et tagada selliste andmebaasi kantud taimede osas läbipaistvus ja jälgitavus. **Loetletud teave peaks sisaldama teavet tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta.**

Muudatusettepanek

(23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) 834/2007,⁽⁴⁷⁾ on keelatud GMODE ning GMODEst ja GMODE abil saadud toodete kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises. Kõnealuselises määruses määratletakse GMOD viitega direktiivile 2001/18/EÜ ning jäetakse keelu alt välja direktiivi 2001/18/EÜ 1.B lisas loetletud geneetilise muundamise meetodite abil saadud GMOD. Selle tulemusena keelatakse mahepõllumajanduslikus tootmises 2. kategooria UGM-taimed. Siiski on vaja selgitada 1. kategooria UGM-taimede staatust mahepõllumajandusliku tootmise jaoks. **Praegu tuleb täiendavalt kaaluda** uute genoomikameetodite **kasutamise kokkusobivust** mahepõllumajandusliku tootmise **põhimõtetega.** Seepärast tuleks keelata ka 1. kategooria UGM-taimede kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises, **kuni selline täiendav kaalumise toimub.**

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis

käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Tuleks ette näha sätted, millega tagatakse 1. kategooria UGM-taimede sortide kasutamise läbipaistvus, et soovi korral oleks võimalik tootmisahelad uutest genoomikameetoditest vabaks jätta ja seeläbi kaitsta tarbijate usaldust. UGM-taimed, mis on saanud 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnituse, tuleks kanda avalikult kättesaadavasse andmebaasi. Selleks et tagada jälgitavus, läbipaistvus ja ettevõtjate valikuvõimalused, tuleks teadusuuringute ja sordiaretuse ajal, seemnete müügil põllumajandustootjatele või taimse paljundusmaterjali mis tahes muul viisil kolmandatele isikutele kättesaadavaks tegemisel 1. kategooria UGM-taimede paljundusmaterjal märgistada 1. kategooria UGM-taimedena.

Muudatusettepanek

(24) Tuleks ette näha sätted, millega tagatakse 1. kategooria UGM-taimede sortide kasutamise läbipaistvus, et soovi korral oleks võimalik tootmisahelad uutest genoomikameetoditest vabaks jätta ja seeläbi kaitsta tarbijate usaldust. UGM-taimed, mis on saanud 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnituse, tuleks kanda avalikult kättesaadavasse andmebaasi **koos teabega tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta**. Selleks et tagada jälgitavus, läbipaistvus ja ettevõtjate valikuvõimalused, tuleks teadusuuringute ja sordiaretuse ajal, seemnete müügil põllumajandustootjatele või taimse paljundusmaterjali mis tahes muul viisil kolmandatele isikutele kättesaadavaks tegemisel 1. kategooria UGM-taimede paljundusmaterjal märgistada 1. kategooria UGM-taimedena.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) Direktiivis 2001/18/EÜ nõutakse seirekava GMOde keskkonnamõjude kohta pärast nende tahtlikku keskkonda viimist või turuleviimist, kuid nähakse ette paindlikkus kava koostamisel, võttes arvesse keskkonnariski hindamist, GMO

Muudatusettepanek

(29) Direktiivis 2001/18/EÜ nõutakse seirekava GMOde keskkonnamõjude kohta pärast nende tahtlikku keskkonda viimist või turuleviimist, kuid nähakse ette paindlikkus kava koostamisel, võttes arvesse keskkonnariski hindamist, GMO

omadusi, selle eeldatavat kasutust ja vastuvõtvat keskkonda. Geneetilised muudatused 2. kategooria UGM-taimedes võivad ulatuda muudatustest, mille puhul on vaja üksnes piiratud riskihindamist, kuni keerukate muudatusteni, mis nõuavad võimalike riskide põhjalikumat analüüsi. Seepärast tuleks 2. kategooria UGM-taimede keskkonnamõtjude turustamisjärgse seire nõudeid kohandada, võttes arvesse keskkonnariski hindamist ja väliuuringute käigus saadud kogemusi, asjaomase UGM-taime omadusi, selle eeldatava kasutuse omadusi ja ulatust, eelkõige taime varasemat ohutut kasutamist ja vastuvõtva keskkonna omadusi. **Seetõttu ei** tuleks nõuda keskkonnamõtjude seirekava, kui 2. kategooria UGM-taimega **tõenäoliselt** ei kaasne seiret vajavaid riske, nagu kaudne, hilisem või ettenägematu mõju inimeste tervisele või keskkonnale.

omadusi, selle eeldatavat kasutust ja vastuvõtvat keskkonda. Geneetilised muudatused 2. kategooria UGM-taimedes võivad ulatuda muudatustest, mille puhul on vaja üksnes piiratud riskihindamist, kuni keerukate muudatusteni, mis nõuavad võimalike riskide põhjalikumat analüüsi. Seepärast tuleks 2. kategooria UGM-taimede keskkonnamõtjude turustamisjärgse seire nõudeid kohandada, võttes arvesse keskkonnariski hindamist ja väliuuringute käigus saadud kogemusi, asjaomase UGM-taime omadusi, selle eeldatava kasutuse omadusi ja ulatust, eelkõige taime varasemat ohutut kasutamist ja vastuvõtva keskkonna omadusi. **Ettevaatuspõhimõtet silmas pidades** tuleks nõuda keskkonnamõtjude seirekava **alati**, kui **nõusolek antakse esimest korda. Seire nõudest peaks olema võimalik loobuda üksnes nõusoleku uuendamise korral, kui on tõendatud, et** 2. kategooria UGM-taimega ei kaasne seiret vajavaid riske, nagu kaudne, hilisem või ettenägematu mõju inimeste tervisele või keskkonnale.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek

(36) Herbitsiiditolerantseid taimi aretatakse tahtlikult herbitsiide taluvateks, et selliseid taimi saaks kasvatada koos nende herbitsiidide kasutamisega. Kui selline kasvatamine ei toimu sobivates tingimustes, võib see olenemata aretusmeetoditest kaasa tuua nende herbitsiidide suhtes resistentsete umbrohtude tekke või vajaduse suurendada kasutatavate herbitsiidide kogust. Seetõttu ei tohiks herbitsiiditolerantsuse tunnustega **UGM-taimedele kohaldada käesoleva raamistiku kohaseid stiimuleid. Käesoleva määrusega ei tohiks siiski võtta muid**

Muudatusettepanek

(36) Herbitsiiditolerantseid taimi aretatakse tahtlikult herbitsiide taluvateks, et selliseid taimi saaks kasvatada koos nende herbitsiidide kasutamisega. Kui selline kasvatamine ei toimu sobivates tingimustes, võib see olenemata aretusmeetoditest kaasa tuua nende herbitsiidide suhtes resistentsete umbrohtude tekke või vajaduse suurendada kasutatavate herbitsiidide kogust. Seetõttu ei tohiks herbitsiiditolerantsuse tunnustega **UGM-taimed kuuluda 1. kategooria UGM-taimede hulka.**

erimeetmeid herbitsiiditolerantsete UGM-taimede suhtes, sest selliseid meetmeid võetakse horisontaalselt [komisjoni ettepanekus võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise kohta liidus].

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek

(37) Selleks et UGM-taimede abil saaks aidata saavutada roheline kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegia kestlikkuse eesmärgi, tuleks hõlbustada UGM-taimede kasvatamist liidus. Selleks on vaja, et võimalus selliseid taimi liidus kasvatada oleks aretajate ja põllumajandustootjate jaoks prognoositav. Seetõttu **kahjustaks neid eesmärgi** direktiivi 2001/18/EÜ artiklis 26b sätestatud **liikmesriikide võimalus** võtta meetmeid, millega piiratakse 2. kategooria UGM-taimede kasvatamist või keelatakse see kogu liikmesriigi territooriumil või selle osal.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

(39) Siseturu tõhusa toimimise eesmärgi saavutamiseks peaks **saama kasutada kaupade vaba liikumist UGM-taimede ja nendega seotud toodete jaoks tingimusel, et need vastavad muude liidu õigusaktide nõuetele.**

Muudatusettepanek

(37) Selleks et UGM-taimede abil saaks aidata saavutada roheline kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegia kestlikkuse eesmärgi, tuleks hõlbustada UGM-taimede kasvatamist liidus. Selleks on vaja, et võimalus selliseid taimi liidus kasvatada oleks aretajate ja põllumajandustootjate jaoks prognoositav. Seetõttu **ei tohiks liikmesriikidel olla** direktiivi 2001/18/EÜ artiklis 26b sätestatud **võimalust** võtta meetmeid, millega piiratakse 2. kategooria UGM-taimede kasvatamist või keelatakse see kogu liikmesriigi territooriumil või selle osal, **kuna see kahjustaks neid eesmärgi.**

Muudatusettepanek

(39) Siseturu tõhusa toimimise eesmärgi **ja UGM-taimede ja UGM-toodete kogu liidusvaba liikumise** saavutamiseks peaks **UGM-taimede tahtlik keskkonda viimine ja UGM-toodete turuleviimine põhinema ühtlustatud nõuetel ja menetlustel, mis on sätestatud käesolevas määruses, mille tulemuseks on kõikide liikmesriikide suhtes ühtselt kohaldatava otsuse**

vastuvõtmine. Liikmesriigid ei tohiks käesoleva määruse sätteid ühepoolset rikkuda viisil, mis piiraks, keelustaks või takistaks UGM-taimede või UGM-toodete vaba liikumist, turuleviimist ja tahtlikku keskkonda viimist liidu territooriumil.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 40

Komisjoni ettepanek

(40) Arvestades uute genoomikameetodite *uudsust, on oluline tähelepanelikult jälgida UGM-taimede ja UGM-toodete arendamist ja olemasolu turul ning hinnata sellega kaasnevat mõju inimeste ja loomade tervisele, keskkonnale ning keskkonnaalasele, majanduslikule ja sotsiaalsele kestlikkusele. Teavet tuleks koguda korrapäraselt ja* viie aasta jooksul pärast seda, kui võetakse vastu esimene otsus, millega lubatakse UGM-taimede või UGM-toodete tahtlikku keskkonda viimist või turustamist liidus, *peaks komisjon hindama käesolevat määrust, et* mõõta edusamme, mida on tehtud selliste omadustega UGM-taimede kättesaadavuse suunas ELi turul.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 43

Komisjoni ettepanek

(43) Aretatud UGM-taimede tüübid ning teatavate tunnuste mõju keskkonnaalasele, sotsiaalsele ja majanduslikule kestlikkusele muutuvad pidevalt. Seepärast tuleks komisjonile selliste muutuste ja mõju kohta kättesaadavate tõendite põhjal anda kooskõlas Euroopa Liidu toimimise

Muudatusettepanek

(40) Arvestades uute genoomikameetodite *jätkuvat arengut, peaks komisjon tegema hindamise* viie aasta jooksul pärast seda, kui võetakse vastu esimene otsus, millega lubatakse UGM-taimede või UGM-toodete tahtlikku keskkonda viimist või turustamist liidus. *Kõnealuse hindamisega tuleks* mõõta edusamme, mida on tehtud selliste omadustega UGM-taimede *või UGM-toodete* kättesaadavuse suunas ELi turul, *et käesolevat määrust veelgi täiustada.*

Muudatusettepanek

(43) Aretatud UGM-taimede tüübid ning teatavate tunnuste mõju keskkonnaalasele, sotsiaalsele ja majanduslikule kestlikkusele muutuvad pidevalt. Seepärast tuleks komisjonile selliste muutuste ja mõju kohta kättesaadavate tõendite põhjal, *võttes täielikult arvesse ettevaatuspõhimõtet,*

lepingu artikliga 290 volitus kohandada loetelu tunnustest, mida tuleks stimuleerida või pärssida, et saavutada roheline kokkuleppe ning strateegia „Talust taldrikule“, bioloogilise mitmekesisuse ja kliimamuutustega kohanemise strateegia eesmärgid.

anda kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 volitus kohandada loetelu tunnustest, mida tuleks stimuleerida või pärssida, et saavutada roheline kokkuleppe ning strateegia „Talust taldrikule“, bioloogilise mitmekesisuse ja kliimamuutustega kohanemise strateegia eesmärgid.

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 45 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(45a) Euroopa Parlament on nõudnud, et liit ja selle liikmesriigid ei annaks bioloogilisele materjalile patente ning kaitseksid tegutsemisvabadust ja aretaja erandit sortide puhul. Tuleks tagada, et aretajatel oleks täielik juurdepääs UGM-taimede geneetilisele materjalile, mis määratluse kohaselt ei ole transgeensed taimed. Juurdepääsu geneetilistele materjalidele saab kõige paremini tagada siis, kui patendiomaniku õigused ammenduvad aretaja käes (aretaja erand). Kuna praegused patendiõiguse sätted ei näe ette täielikku aretaja erandit, tuleks tagada, et patendid ei piiraks UGM-taimede kasutamist aretajate ja põllumajandustootjate poolt. Seega ei tohiks UGM-taimede suhtes kohaldada patenti käsitlevaid õigusakte, vaid intellektuaalomandi kaitseks tuleks nende suhtes kohaldada üksnes ühenduse sordikaitse süsteemi, mis on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 2100/94, mis võimaldab kasutada aretaja erandit. Seetõttu tuleks UGM-taimed, nendest saadud seemned, nende taimne materjal, nendega seotud geneetiline materjal, nagu geenid ja geenijärjestused, ning taimetunnused patentsusest välja arvata. Patentsuse välistamist tuleks kohaldada järjepidevalt kõigis õigusaktides. Selleks et vältida patentide andmist või patenditaotluste esitamist käesoleva

määruse jõustumise kuupäeva ja selle sätete kohaldamise vahelisel ajal, tuleks tagada, et taimse materjali patentsus välistatakse alates käesoleva määruse jõustumise päevast. Taimset materjali hõlmavate juba antud patentide või menetluses olevate patenditaotluste puhul tuleks patentide mõju veelgi piirata. Lisaks peaks komisjon eelseisvas uuringus hindama ja käsitlema seda, kuidas tuleks täiendavalt käsitleda laiemat probleemi, mis on seotud taimsele materjalile otseselt või kaudselt patentide andmisega, hoolimata varasematest jõupingutustest lünkade kõrvaldamiseks. Hindamisel tuleks eelkõige käsitleda patentide rolli ja mõju aretajate ja põllumajandustootjate juurdepääsule taimsele paljundusmaterjalile, seemnete mitmekesisusele ja taskukohastele hindadele, samuti innovatsioonile ja eelkõige VKEde võimalustele. Komisjoni aruandele tuleks lisada asjakohased seadusandlikud ettepanekud, et tagada intellektuaalomandi õiguste raamistiku edasised vajalikud kohandused.

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesolevas määruses sätestatakse erieeskirjad teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimede (edaspidi „UGM-taimed“) tahtliku keskkonda viimise kohta mis tahes muul eesmärgil kui turuleviimiseks ning selliseid taimi sisaldavate, neist koosnevate või neist toodetud toidu ja sööda ning selliseid taimi sisaldavate või neist koosnevate toodete (v.a toit ja sööt) turuleviimise kohta.

Muudatusettepanek

Käesolevas määruses sätestatakse **kooskõlas ettevaatuspõhimõttega** erieeskirjad teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimede (edaspidi „UGM-taimed“) tahtliku keskkonda viimise kohta mis tahes muul eesmärgil kui turuleviimiseks ning selliseid taimi sisaldavate, neist koosnevate või neist toodetud toidu ja sööda ning selliseid taimi sisaldavate või neist koosnevate toodete (v.a toit ja sööt) turuleviimise kohta, **millega tagatakse inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrge kaitsetase.**

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2

Komisjoni ettepanek

2) „UGM-taim“ – suunatud mutageneesi või tsisgeneesi või nende kombinatsiooni abil saadud geneetiliselt muundatud taim, tingimusel et see ei sisalda väljastpoolt *aretajate* genofondi pärit geneetilist materjali, mida võib olla ajutiselt sisestatud UGM-taime aretamise ajal;

Muudatusettepanek

2) „UGM-taim“ – suunatud mutageneesi või tsisgeneesi või nende kombinatsiooni abil saadud geneetiliselt muundatud taim, tingimusel et see ei sisalda väljastpoolt *tavapärase aretamise* genofondi pärit geneetilist materjali, mida võib olla ajutiselt sisestatud UGM-taime aretamise ajal;

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 4

Komisjoni ettepanek

4) „suunatud mutagenees“ – mutageneesi meetodid, mille tulemuseks on DNA järjestuse muudatused organismi genoomi *tüüpsetes* kohtades;

Muudatusettepanek

4) „suunatud mutagenees“ – mutageneesi meetodid, mille tulemuseks on DNA järjestuse muudatused organismi genoomi *sihipärastes* kohtades;

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 6

Komisjoni ettepanek

6) „*aretajate* genofond“ – geneetiline koguteave, mis on kättesaadav ühe liigi ja muude taksonoomiliste liikide kohta, millega seda liiki on võimalik ristata, *sealhulgas* selliste kõrgtehnoloogiliste meetodite abil nagu embrüo päästmine (embryo rescue), indutseeritud polüploidus ja vahendatud ristamine (bridge crosses);

Muudatusettepanek

6) „*tavapärase aretamise* genofond“ – geneetiline koguteave, mis on kättesaadav ühe liigi ja muude taksonoomiliste liikide kohta, millega seda liiki on võimalik ristata, selliste kõrgtehnoloogiliste meetodite abil nagu embrüo päästmine (embryo rescue), indutseeritud polüploidus ja vahendatud ristamine (bridge crosses);

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

15a) „*terviseühitsuse põhimõte*“ – *integreeritud ja ühendav lähenemisviis, mille eesmärk on kestlikult tasakaalustada ja optimeerida inimeste, loomade, taimede ja ökosüsteemide tervist ning milles tunnistatakse, et inimeste, kodu- ja metsloomade, taimede ja laiema keskkonna, sealhulgas ökosüsteemide tervis on omavahel tihedalt seotud ja üksteisest sõltuv;*

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 15 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

15b) „*kimäärne valk*“ – *valk, mis tekib kahe või enama geeni või geeniosa ühendamisel, mis kodeerisid algselt eraldi valke.*

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) taim on punktis a osutatud taime(de) järglane; või

b) taim on punktis a osutatud taime(de) järglane, **tingimusel et I lisas sätestatud samaväärsuse kriteeriumid on endiselt täidetud**; või

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2) taim on 2. kategooria UGM-taim ja selle jaoks on antud luba vastavalt III

2) taim on 2. kategooria UGM-taim ja selle jaoks on antud **nõusolek või** luba

peatükile.

vastavalt III peatükile.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Käesoleva määruse rakendamise, jõustamise ja kohaldamise eesmärk ei ole takistada kolmandatest riikidest UGM-taimede ja -toodete importi, mis vastavad käesolevas määruses sätestatud standarditele.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 4a

Patentsuse välistamine

UGM-taimed, taimne materjal, nende osad, geneetiline teave ja neis sisalduvad protsessi omadused ei ole patenditavad.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Määruse (EL) 2018/848 kohaldamisel kohaldatakse 1. kategooria UGM-taimede ja sellistest taimedest või nende taimede abil toodetud toodete suhtes kõnealuse määruse artikli 5 punkti f alapunktis iii ja artiklis 11 sätestatud nõudeid.

2. Määruse (EL) 2018/848 kohaldamisel kohaldatakse 1. kategooria UGM-taimede ja sellistest taimedest või nende taimede abil toodetud toodete suhtes kõnealuse määruse artikli 5 punkti f alapunktis iii ja artiklis 11 sätestatud nõudeid. ***[Seitse aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] esitab komisjon aruande tarbijate ja tootjate arusaamade muutumise kohta, millele on asjakohasel***

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisas esitatud kriteeriume UGM-taimede ja tavapäraste taimede samaväärsuse kohta, et kohandada neid teaduse ja tehnika **arenguga** looduslikult esinevate või tavapärase aretuse kaudu tehtavate muudatuste laadi ja ulatuse osas.

Muudatusettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisas esitatud kriteeriume UGM-taimede ja tavapäraste taimede samaväärsuse kohta, **võttes kontrollimenetluses arvesse võimalikke seotud riske ja funktsionaalseid tagajärgi**, et kohandada neid **kriteeriume** teaduse ja tehnika **viimaste arengutega** looduslikult esinevate või tavapärase aretuse kaudu tehtavate muudatuste laadi ja ulatuse osas.

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

3a. 1. kategooria UGM-taimede, paljundusmaterjali või nende osade juhuslik või tehniliselt vältimatu esinemine mahepõllumajanduslikus tootmises või määruse (EL) 2018/848 artiklite 24 ja 25 kohaselt mahepõllumajanduslikus tootmises lubatud mittemahepõllumajanduslikes toodetes ei kujuta endast kõnealuse määruse nõuete rikkumist.

Muudatusettepanek

3a. 1. kategooria UGM-taimede, paljundusmaterjali või nende osade juhuslik või tehniliselt vältimatu esinemine mahepõllumajanduslikus tootmises või määruse (EL) 2018/848 artiklite 24 ja 25 kohaselt mahepõllumajanduslikus tootmises lubatud mittemahepõllumajanduslikes toodetes ei kujuta endast kõnealuse määruse nõuete rikkumist.

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Et saada artikli 4 lõike 1 punktis a osutatud 1. kategooria UGM-taime staatuse

Muudatusettepanek

1. Et saada artikli 4 lõike 1 punktis a osutatud 1. kategooria UGM-taime staatuse

kinnitus, esitab isik, kes kavatseb UGM-taime tahtlikult keskkonda viia muul eesmärgil kui turuleviimiseks, direktiivi 2001/18/EÜ artikli 4 lõike 4 kohaselt määratud pädevale asutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil on kavas taim keskkonda viia, vastavalt lõigetele 2 ja 3 ning artikli 27 punkti b kohaselt vastu võetud **rakendusaktile taotluse kontrollida, kas I lisas sätestatud kriteeriumid on täidetud (edaspidi „kontrollitaotlus“)**.

kinnitus, esitab isik, kes kavatseb UGM-taime tahtlikult keskkonda viia muul eesmärgil kui turuleviimiseks, **taotluse kontrollida, kas I lisas sätestatud kriteeriumid, vähemalt üks III lisa 1. osas osutatud tunnustest ja III lisa 2. osa välistamiskriteeriumid on täidetud (edaspidi „kontrollitaotlus“)**. **Kõnealune kontrollitaotlus esitatakse** direktiivi 2001/18/EÜ artikli 4 lõike 4 kohaselt määratud pädevale asutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil on kavas taim keskkonda viia, vastavalt lõigetele 2 ja 3 ning artikli **6 lõike 11 a** punkti b kohaselt vastu võetud **delegeeritud õigusaktile**.

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus;

Muudatusettepanek

c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus, **sealhulgas teave tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta ning geneetilise muunduse järjestuse avalikustamine;**

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 3 – punkt d – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

i) taim on UGM-taim ja see ei sisalda väljastpoolt **aretajate** genofondi pärit geneetilist materjali, kui sellist geneetilist materjali on taime aretamise ajal ajutiselt sisestatud, kooskõlas artikli 27 punkti a kohaselt vastu võetud **rakendusaktis** täpsustatud nõuetega teabe esitamise kohta;

Muudatusettepanek

i) taim on UGM-taim ja see ei sisalda väljastpoolt **tavapärase aretamise** genofondi pärit geneetilist materjali, kui sellist geneetilist materjali on taime aretamise ajal ajutiselt sisestatud, kooskõlas artikli **6 lõike 11a** punkti a kohaselt vastu võetud **delegeeritud õigusaktis** täpsustatud nõuetega teabe esitamise kohta;

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 3 – punkt d – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

ii) UGM-taim vastab I lisas sätestatud kriteeriumidele;

Muudatusettepanek

ii) UGM-taim vastab I lisas sätestatud kriteeriumidele, **vähemalt ühele III lisa 1. osas esitatud tunnustest ja III lisa 2. osas sätestatud välistamiskriteeriumidele;**

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 3 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) sordi nimi;

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Kui kontrollitaotlust ei loeta lõike 5 kohaselt vastuvõetamatuks, kontrollib pädev asutus, kas UGM-taim vastab I lisas sätestatud kriteeriumidele, ja koostab 30 tööpäeva jooksul alates kontrollitaotluse saamisest kontrolliaruande. Pädev asutus teeb kontrolliaruande põhjendamatu viivitusega kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek

6. Kui kontrollitaotlust ei loeta lõike 5 kohaselt vastuvõetamatuks, kontrollib pädev asutus, kas UGM-taim vastab I lisas sätestatud kriteeriumidele, ja koostab 30 tööpäeva jooksul alates kontrollitaotluse saamisest kontrolliaruande. Pädev asutus **võib kontrolliaruande koostamisel konsulteerida Euroopa Toiduohutusametiga (EFSA), kui see on asjakohane. Pädev asutus** teeb kontrolliaruande põhjendamatu viivitusega kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Teised liikmesriigid ja komisjon

Muudatusettepanek

7. Teised liikmesriigid ja komisjon

võivad esitada kontrolliaruande kohta **märkusi** 20 päeva jooksul alates kõnealuse aruande kättesaamisest.

võivad esitada kontrolliaruande kohta 20 päeva jooksul alates kõnealuse aruande kättesaamisest **põhjendatud vastuväiteid seoses I lisa sätestatud kriteeriumide täitmisega. Sellistes põhjendatud vastuväidetes tuginetakse üksnes I lisa ja III lisa toodud kriteeriumidele ning need peavad sisaldama teaduslikku põhjendust.**

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Kui liikmesriigid ega komisjon **märkusi** ei esita, võtab kontrolliaruande koostanud pädev asutus kümne tööpäeva jooksul pärast lõikes 7 osutatud tähtaja möödumist vastu otsuse selle kohta, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. Ta edastab otsuse põhjendamatu viivitusega taotlejale, teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek

8. Kui liikmesriigid ega komisjon **põhjendatud vastuväiteid** ei esita, võtab kontrolliaruande koostanud pädev asutus kümne tööpäeva jooksul pärast lõikes 7 osutatud tähtaja möödumist vastu otsuse selle kohta, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. Ta edastab otsuse põhjendamatu viivitusega taotlejale, teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 9

Komisjoni ettepanek

9. Kui teine liikmesriik või komisjon esitab lõikes 7 osutatud tähtajaks **märkuse**, edastab kontrolliaruande koostanud pädev asutus **märkuse(d)** põhjendamatu viivitusega **komisjonile**.

Muudatusettepanek

9. Kui teine liikmesriik või komisjon esitab lõikes 7 osutatud tähtajaks **põhjendatud vastuväite**, teeb kontrolliaruande koostanud pädev asutus **põhjendatud vastuväited** põhjendamatu viivitusega **avalikkusele kättesaadavaks**.

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 10

Komisjoni ettepanek

10. Komisjon koostab pärast konsulteerimist **Euroopa**

Muudatusettepanek

10. Komisjon koostab pärast konsulteerimist **ametiga** 45 tööpäeva

Toiduohutusametiga (edaspidi „toiduohutusamet“) 45 tööpäeva jooksul alates **märkus(t)e** kättesaamisest otsuse eelnõu, milles on **märkus(ed)** arvesse võetud ja milles teatatakse otsus, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. Otsus võetakse vastu artikli 28 lõikes 2 osutatud korras.

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

jooksul alates **põhjendatud vastuväidete** kättesaamisest otsuse eelnõu, milles on **vastuväited** arvesse võetud ja milles teatatakse otsus, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. Otsus võetakse vastu artikli 28 lõikes 2 osutatud korras.

Muudatusettepanek

11a. Kooskõlas artikliga 26 on komisjonil õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, et käsitleda järgmist:

- a) teavet, mida nõutakse selle tõendamiseks, et taim on UGM-taim;**
- b) artiklites 6 ja 7 osutatud kontrollitaotluste koostamist ja esitamist.**

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- ba) sordi nimi;**

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus;

- c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus, **sealhulgas teave tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta ning geneetilise muunduse järjestuse avalikustamise kohta;**

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Komisjon avaldab otsuse ***kokkuvõtte*** Euroopa Liidu Teatajas.

Muudatusettepanek

7. Komisjon avaldab ***lõpliku*** otsuse Euroopa Liidu Teatajas ***ning avaldab spetsiaalsel ja avalikult kättesaadaval veebilehel oma otsuse eelnõu ja artiklis 6 osutatud põhjendatud vastuväited.***

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) 1. kategooria UGM-taime nimetus;

Muudatusettepanek

b) 1. kategooria UGM-taime nimetus ***ja kirjeldus;***

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) sordi nimi;

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 2 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ea) kui see on esitatud, EFSA arvamus või avaldus, millele on osutatud artikli 6 lõikes 10 ja artikli 7 lõikes 5; ning

Muudatusettepanek 54
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Andmebaas tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Taimsel paljundusmaterjalil, sealhulgas aretuseks ja teaduslikel eesmärkidel kasutataval paljundusmaterjalil, mis sisaldab 1. kategooria **UGM-taimi** või koosneb nendest ning mis tehakse kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta kättesaadavaks, peab olema märgis, millel on sõnad „cat 1 NGT“, millele järgneb selle (nende) UGM-taime(de) tunnusnumber, millest see paljundusmaterjal on saadud.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16

Komisjoni ettepanek

Artikkel 16

Mürgistamine kooskõlas artikliga 23

Lisaks direktiivi 2001/18/EÜ artikli 19 lõikele 3 täpsustatakse kirjalikus nõusolekus mürgistamine vastavalt käesoleva määruse artiklile 23.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 1

Muudatusettepanek

2. Andmebaas tehakse üldsusele kättesaadavaks **ja on veebiformaadis**.

Muudatusettepanek

Taimsel paljundusmaterjalil, sealhulgas aretuseks ja teaduslikel eesmärkidel kasutataval paljundusmaterjalil, mis sisaldab 1. kategooria **UGM-taime (-taimi)** või koosneb **sellest** (nendest) ning mis tehakse kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta kättesaadavaks, peab olema märgis **ja viide sordiregistrile, mis edastatakse automaatselt ELi ühisesse registrisse ning** millel on sõnad „cat 1 NGT“, millele järgneb selle (nende) UGM-taime(de) tunnusnumber, millest see paljundusmaterjal on saadud.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Komisjoni ettepanek

1. Käesolevas artiklis kirjeldatud stiimuleid kohaldatakse 2. kategooria UGM-taimede ja 2. kategooria UGM-toodete suhtes, kui vähemalt üks geneetilise muundamise abil UGM-taimele anda kavandatud tunnus on loetletud **III lisa 1. osas** ja sellel taimel puuduvad kõnealuse lisa 2. osas osutatud tunnused.

Muudatusettepanek

1. Käesolevas artiklis kirjeldatud stiimuleid kohaldatakse 2. kategooria UGM-taimede ja 2. kategooria UGM-toodete suhtes, kui vähemalt üks geneetilise muundamise abil UGM-taimele anda kavandatud tunnus on loetletud **määruse (EL/...)* artikli 51 lõikes 1** ja sellel taimel puuduvad kõnealuse lisa 2. osas osutatud tunnused.

*** Komisjoni ettepanek võtta vastu määrus taimse paljundusmaterjali kohta (COM/2023/414) (2023/0227(COD)).**

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 24

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid **võtavad** asjakohaseid meetmeid, et vältida 2. kategooria UGM-taimede tahtmatut sattumist toodetesse, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 2001/18 ega määrust 1829/2003.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid **võivad võtta** asjakohaseid meetmeid, et vältida 2. kategooria UGM-taimede tahtmatut sattumist toodetesse, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 2001/18/EÜ ega määrust (EÜ) nr 1829/2003, üksnes juhul, kui 2. kategooria UGM-taimi on võimalik analüüsimeetodite abil avastada, identifitseerida ja kvantifitseerida. Neid sätteid ei kohaldata 1. kategooria UGM-taimede ja 1. kategooria UGM-toodete suhtes.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 26 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Artikli 5 lõikes 3 ja artikli 22 lõikes 8 osutatud õigus võtta vastu

Muudatusettepanek

Artikli 5 lõikes 3, **artikli 6 lõikes 11a** ja artikli 22 lõikes 8 osutatud õigus

delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäevast]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 5 lõikes 3 ja artikli 22 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Artikli 5 lõike 3 ja artikli 22 lõike 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile

võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäevast]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

Muudatusettepanek

3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 5 lõikes 3, **artikli 6 lõikes 11a** ja artikli 22 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek

6. Artikli 5 lõike 3, **artikli 6 lõike 11a** ja artikli 22 lõike 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile

teatanud, et nad ei esita vastuväidet.
Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel
pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

teatanud, et nad ei esita vastuväidet.
Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel
pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

**a) teavet, mida nõutakse selle
tõendamiseks, et taim on UGM-taim;**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 63
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

**b) artiklites 6 ja 7 osutatud
kontrollitaotluste koostamist ja esitamist;**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 30 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Aruandes käsitletakse ka **kõiki**
käsitleva määruse kohaldamisel **tekinud**
eetilisi küsimusi.

Muudatusettepanek

2. Aruandes **tehakse kindlaks ja**
käsitletakse ka **elurikkuse ning**
keskkonna, inimeste ja loomade tervisega
seotud küsimusi, põllumajandustavade
muutusi ning sotsiaal-majanduslikke ja
eetilisi küsimusi, mis võisid käsitleva
määruse kohaldamisel **tekkida.**

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 30 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Lõikes 1 osutatud aruandluse jaoks

Muudatusettepanek

3. Lõikes 1 osutatud aruandluse jaoks

koostab komisjon hiljemalt [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] pärast konsulteerimist liikmesriikide pädevate asutustega vastavalt direktiivile 2001/18/EÜ ja määrusele (EÜ) nr 1829/2003 käesoleva määruse mõju jälgimiseks üksikasjaliku, näitajatel põhineva kava. Selles täpsustatakse, milliseid meetmeid komisjon ja liikmesriigid andmete ning muu tõendusmaterjali kogumiseks ja analüüsimiseks peavad võtma.

Muudatusettepanek 66
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 30 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

koostab komisjon hiljemalt [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] pärast konsulteerimist liikmesriikide pädevate asutustega vastavalt direktiivile 2001/18/EÜ ja määrusele (EÜ) nr 1829/2003 käesoleva määruse mõju, ***sealhulgas keskkonnale, elurikkusele ja ökosüsteemidele avalduva kavandatud ja soovimatu mõju ning süstemaatilise mõju*** jälgimiseks üksikasjaliku, näitajatel põhineva kava. Selles täpsustatakse, milliseid meetmeid komisjon ja liikmesriigid andmete ning muu tõendusmaterjali kogumiseks ja analüüsimiseks peavad võtma.

Muudatusettepanek

5a. 2025. aasta juuniks esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande patentide rolli ja mõju kohta, mis on seotud aretajate ja põllumajandustootjate juurdepääsuga mitmekesisele taimsele paljundusmaterjalile, samuti innovatsiooniga ja eriti VKEde võimalustega. Aruandes hinnatakse, kas lisaks käesoleva määruse artiklites 4a ja 33a sätestatutele on vaja täiendavaid õigusnorme. Kui see on asjakohane, et tagada aretajate ja põllumajandustootjate juurdepääs taimsele paljundusmaterjalile, seemnete mitmekesisus ja taskukohased hinnad, lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek intellektuaalomandi õiguste raamistiku edasiste vajalike kohanduste käsitlemiseks.

Muudatusettepanek 67

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 30 – lõige 5 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5b. 2024. aastaks esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande, milles hinnatakse käesoleva õigusaktiga hõlmamata muude sektorite, näiteks mikroorganismide eripära ja vajadusi ning mis sisaldab ettepanekut edasiste poliitikameetmete kohta.

**Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 30 – lõige 5 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5c. Iga nelja aasta järel hindab komisjon I lisas kehtestatud samaväärsuse kriteeriume ja vajaduse korral ajakohastab neid artikli 5 lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusaktiga.

**Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 a (uus)
Direktiiv 98/44/EÜ
Artikkel 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 33a

Direktiivi 98/44/EÜ^{1a} muudatused

1. Direktiivi 98/44/EÜ (biotehnoloogialeiutiste õiguskaitse kohta) artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 1 lisatakse järgmised punktid:

„c) UGM-taimed, taimne materjal, nende osad, geneetiline teave ja neis sisalduvad protsessi omadused, nagu on

*määratletud määruses (EL) .../...
[väljaannete talitus: palun lisada
käesoleva määruse number];*

d) taimed, taimne materjal, nende osad, geneetiline teave ja neis sisalduvad protsessi omadused, mida on võimalik saada direktiivi 2001/18/EÜ kohaldamisalast välja arvatud meetoditega, mis on loetletud kõnealuse direktiivi I B lisas.“

b) lisatakse lõige 4:

„4. Lõiked 2 ja 3 ei piira lõikega 1 hõlmatud patentsuse välistamist.“

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 1998. aasta direktiiv 98/44/EÜ biotehnoloogialeiutiste õiguskaitse kohta (EÜT L 213, 30.7.1998, lk 13).

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 34 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesolevat määrust kohaldatakse alates [24 kuud alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast].

Muudatusettepanek

Käesolevat määrust kohaldatakse alates [24 kuud alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast]. *Artikleid 4a ja 33a kohaldatakse alates jõustumiskuupäevast.*

Muudatusettepanek 71
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – lõik 1

Komisjoni ettepanek

UGM-taim loetakse samaväärseks tavapäraste taimedega, kui *see erineb retsipient-taimest/vanemtaimest mitte rohkem kui 20 punktides 1–5 osutatud tüüpi geneetilise muudatuse poolest mis tahes DNA nukleotiidide järjestuses, mis on järjestuse poolest sarnane sihtkohaga, mida saab prognoosida bioinformaatiliste*

Muudatusettepanek

UGM-taim loetakse samaväärseks tavapäraste taimedega, kui *on täidetud järgmised* punktides 1 ja 1a osutatud *tingimused:*

vahenditega.

Muudatusettepanek 72
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – punkt 1

Komisjoni ettepanek

(1) kuni 20 nukleotiidi asendamine või sisestamine (insertsioon);

Muudatusettepanek

1) *järgmiste geneetiliste muunduste arv, mida saab omavahel kombineerida, ei ületa valgu kodeerivas järjestuses kolme, võttes arvesse, et intronite ja regulaatorjärjestuste mutatsioonid on sellest piirist välja arvatud:*

a) kuni 20 nukleotiidi asendamine või sisestamine (insertsioon);

b) *mis tahes arvu nukleotiidide väljajätmine (deletsioon);*

Muudatusettepanek 73
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – punkt 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a) *järgmised geneetilised muundused, mida saab omavahel kombineerida, ei tekita kimäärset valku, mida ei esine aretamise genofondist pärit liikides või mis ei katkesta endogeenset geeni:*

a) *aretamise genofondis olemasolevate pidevate DNA järjestuste sisestamine;*

b) *endogeensete DNA järjestuste asendamine aretamise genofondis olemasolevate pidevate DNA järjestustega;*

c) *aretamise genofondis olemasolevate pidevate endogeensete DNA järjestuste ümberpööramine või translokatsioon.*

Muudatusettepanek 74
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – punkt 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2) mis tahes arvu nukleotiidide väljajätmine (deletsioon);

välja jäetud

**Muudatusettepanek 75
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – punkt 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3) tingimusel, et geneetiline muundamine ei katkesta endogeenset geeni:

välja jäetud

(a) aretajate genofondis olemasoleva katkematu DNA järjestuse suunatud sisestamine;

(b) endogeense DNA järjestuse suunatud asendamine aretajate genofondis olemasoleva katkematu DNA järjestusega;

**Muudatusettepanek 76
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – punkt 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4) mis tahes arvust nukleotiididest koosneva järjestuse suunatud ümberpööramine (inversioon);

välja jäetud

**Muudatusettepanek 77
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – punkt 5**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5) muu suunatud, mis tahes suurusega muudatus tingimusel, et selle tulemusel saadud DNA järjestused juba esinevad (võimalike punktide 1 ja/või 2 kohaste lubatud muudatustega) mõnes aretajate genofondi kuuluvas liigis.

välja jäetud

Muudatusettepanek 78

**Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – 1. osa – lõik 2 – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**aa) retsipient-taime omadused, nagu
allergeensus, geenivoolu potentsiaal,
umbrohu potentsiaal, ökoloogiline
funktsioon;**

Muudatusettepanek 79

**Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – 2. osa – punkt 6 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6a) Mõju mahepõllumajandusele

Muudatusettepanek 80

**Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – 2. osa – punkt 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**8a) Mõju elurikkuse kaitsele ja
säilitamisele**

Muudatusettepanek 81

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artiklis 22 osutatud tunnused

Artiklis **6 ja artiklis 22** osutatud tunnused

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – 1. osa – lõik 1 – punkt 1

Komisjoni ettepanek

(1) saagikus, sealhulgas saagi stabiilsus ja saagikus väikese sisendiga tingimustes;

Muudatusettepanek

1) saagikus, sealhulgas saagi stabiilsus ja saagikus väikese sisendiga tingimustes, **tingimusel et need tunnused aitavad kaasa ka käesoleva lisa punkti 2, 3 või 4 saavutamisele;**

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – 1. osa – lõik 1 – punkt 7

Komisjoni ettepanek

(7) väiksem vajadus väliste sisendite, näiteks **taimekaitsevahendite ja** väetiste järele.

Muudatusettepanek

7) väiksem vajadus väliste sisendite, näiteks väetiste järele, **kui see ei ole vastuolus III lisa 2. osaga.**

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu määrus

III a lisa (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

IIIa LISA

Ohutuse hindamine sisetingimustes

1. kategooria UGM-taim loetakse ohutuks, kui võrdluses sama liigi muundamata vanemtaimega tõendatakse piiratud katsetega, et

1) kogu genoomi järjendamine ja profileerimine näitavad, et kavandatud ja soovimatud geneetilised muundused ei ole kahjustanud ühe või mitme geeni funktsiooni; ning

2) taime asjaomase osa kogu transkriptomiline järjendamine näitab, et kavandatud ja soovimatud geneetilised muundused ei ole biokeemilisi radasid negatiivselt muutnud, mis toob eelkõige kaasa kahjulikud tagajärjed koostisele,

*mida on kontrollitud näiteks
geeniontoloogilise analüüsi abil; ning*

*3) asjaomase taimeosa biokeemilise
metaboliidi (metaboloomika) ja valgu
(proteoomika) profileerimine näitab, et
kavandatud ja soovimatud geneetilised
muundused ei ole põhjustanud
teadaolevate toksiinide või allergeenide
sisalduse suurenemist ega mürgiste või
allergeensete uudsete biokemikaalide või
valkude tootmist taime poolt, välja
arvatud need, mida on taotletud ja
testitud.*

SELETUSKIRI

Uued genoomikameetodid (UGM) pakuvad Euroopa põllumajanduses ja toidutootmises enneolematuid võimalusi. Need meetodid võimaldavad meil muuta konkreetsete organismide geneetilist materjali, et aretada kiiresti eri taimesorte, millel on soovitud omadused. UGM ei piirdu ühe spetsiifilise meetodiga, vaid kujutavad endast pigem mitmekesiste meetodite kogumit, mis võib aidata kaasa genoomi kohandatumale muutmisele, võrreldes tavapärase sordiaretusega. Genoomi täpselt sellised muudatused võivad esineda ka looduslikult või tavapärasel sordiaretuses, ent võivad ka mitte esineda.

Selline uuenduslik tehnoloogia nagu CRISPR/Cas9, mille eest pälviti 2020. aastal Nobeli keemiapreemia, parandab sordiaretust, tugevdades paremini suunatud muudatuste kaudu erinevaid põllukultuure ja ilma et põllukultuuri geneetilisse koostisesse oleks vaja midagi uut lisada.

UGMi abil saab seega põllumajandust tõhustada, muutes põllukultuurid ja saagi vastupidavamaks ja kestlikumaks. Kuna uute genoomikameetodite kasutuselevõtu- ja kasutuskulud on väikesed, võivad need aidata parandada ka liidu kaubanduspoliitikat ja konkurentsivõimet.

Kahjuks ei saa Euroopa Liit praegu nende potentsiaali kasutada.

Oma 25. juuli 2018. aasta otsuses oli Euroopa Liidu Kohus seisukohal, et direktiivi 2001/18/EÜ ei saa tõlgendada nii, et selle kohaldamisalast jäävad välja geneetiliselt muundatud organismid, mis on saadud teatud uute meetodite abil.

Selle otsuse praktiline mõju on olnud märkimisväärne: uusi genoomikameetodeid ole liidus ikka veel kasutusele võetud.

Nagu Euroopa Komisjon järeldas 30. aprilli 2021. aasta uuringus, mis esitati nõukogu taotlusel 8. novembril 2019, tuleks ELi õigusakte kohandada, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut selles valdkonnas.

Nende uute meetodite kasutamiseks on hädavajalik uus, kohandatud õigusakt. Oluline on kehtestada piisavad riskihindamise nõuded ja lubade andmise menetlused, et tagada ELis mitmesuguste võimalike taimsete saaduste turuletoomine. Geneetiliselt muundatud põllukultuuride suhtes praegu kohaldatavad nõuded ja protsessid ei võimalda uute meetodite kasutamist ega mitmesuguste taimsete saaduste turuletoomist.

Teaduse ja tehnika arenguga sammu pidava õigusraamistikuta mõjutavad need probleemid endiselt terve põllumajandusliku toidutööstuse süsteemi ettevõtjaid, kelle tegevuse suhtes praegusi reegleid kohaldatakse. Tarbijad, põllumajandustootjad ega novaatorid ei saa praegu uutest genoomikameetoditest kasu.

Samal ajal, kui ELis puudub selles valdkonnas ajakohane õigusraamistik, on teised maailma riigid uute genoomikameetodite kasutamise võimaldamiseks juba meetmeid võtnud. Seetõttu on oht, et EL jääb teistest maha nii konkurentsivõime kui ka teadus- ja tehnoloogiauringute valdkonnas. See kahjustaks nii Euroopa toiduohutust kui ka Euroopa toidutootmise vastupanuvõimet.

Ettepaneku eelnõu eesmärgid ja ambitsioonid

Raportöör pooldab Euroopa Komisjoni üldist lähenemisviisi ja väljendab heameelt tema ettepaneku üle võtta vastu uus määrus, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta. Kuna praegune õigusraamistik ei ole kooskõlas teaduse ja tehnoloogia uusima arenguga, väljendab raportöör heameelt selle ettepaneku üle, mis on kooskõlas strateegia „Talust taldrikule“ eesmärkidega. Samuti on ettepanek kooskõlas strateegia eesmärgiga muuta Euroopa põllumajandus ja toidutootmine kestlikumaks ning tugevdada Euroopa konkurentsivõimet.

Nii COVID-19 pandeemia kui ka Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on halvendanud Euroopa põllumajanduse ja toidutootmise olukorda ning on muutnud liidu põllumajanduse välissõltuvuse kriitilise tähtsusega sisenditest eriti ilmseks.

Kuigi raportöör leiab, et komisjoni ettepanek on hea lähtepunkt, on ta seisukohal, et uute meetodite parima võimaliku kasutamise tagamiseks on vaja teha lisaparandusi ja täiendusi.

1. kategooria UGM-taimede kriteeriumide täpsustamine ja täiustamine

Raportöör on seisukohal, et 1. kategooria UGM-taimedega seotud sätteid tuleks veelgi täiustada. Ta leiab, et I lisas (milles määratletakse 1. kategooria UGM-taimed) toodud kriteeriume tuleks täpsustada ja täiustada. Komisjon teeb ettepaneku kehtestada taime 1. kategooria UGM-taimena määratlemise künniseks kõige rohkem 20 geneetilise muundamise teel saadud muudatust.

Seoses I lisas toodud kriteeriumidega 1. kategooria UGM-taimedele: **20 geneetilise muundamise teel saadud muudatuse künnist tuleb täpsustada sellega, et iga muudatus taimes või põllukultuuris peab olema seotud selle ploidsusega.** Kui näiteks taimes on dubleeritud kromosoom ja ühe geneetilise muundamisega kaasneb de facto kaks muutust, võivad 10 muundamisega kaasneda juba kuni 20 võimalikku muudatust. Sellega võidakse minna kaugemale määruse eesmärgist. Konkreetne muudatus taimes või põllukultuuris peab põhinema geeni ühe eksemplari muutmisel.

Mahepõllumajandus

Raportöör leiab ka, et UGMi kasutamist mahepõllumajanduses tuleks lubada ja võimaldada. Käesoleva raporti projekti eesmärk on tagada, et kõik ettevõtjad saaksid neid meetodeid kasutada ilma, et neid diskrimineeritaks. **Seega tuleb välja jätta komisjoni kavandatud keeld kasutada uusi meetodeid mahepõllumajanduses, et tagada ettevõtjatele võrdsed võimalused, kohustamata samas ühtegi ettevõtjat neid meetodeid kasutama.**

Ettepanekuga tuleks tagada, et see uus tehnoloogia oleks kättesaadav kõigile ettevõtjatele. Valikuvabadus on ettevõtjate jaoks väga oluline ja need meetodid peaksid ka edaspidi olema kättesaadavad.

Teaduspõhiste kontrolliprotsesside tagamine

Kavandatava määrusega kehtestatakse ka 1. kategooria UGM-taimede kontrollimenetlused, mis tuleb läbida enne selle kategooria taimede tahtliku keskkonda viimise lubamist. Raportöör on seisukohal, et on oluline tagada määruse täielik järgimine. **Ta leiab siiski, et kontrolliprotsess peaks olema selle liikmesriigi pädeva asutuse ülesanne, kus taotlus esitatakse. Teistele liikmesriikidele ei tohiks anda võimalust vaidlustada konkreetseid heakskiitmisotsuseid ilma, et nad esitaksid põhjendatud vastuväite.**

Kontrolliprotsess peaks põhinema I lisas (milles määratletakse 1. kategooria UGM-taimed) toodud teaduslikel kriteeriumidel ning vajaduse korral tuleks selle käigus teha tihedat koostööd Euroopa Komisjoni ja Euroopa Toiduohutusametiga.

Jälgitavus ja märgistamine

Mis puudutab 1. kategooria UGM-taimede jälgitavust ja märgistamist, siis raportöör toetab komisjoni ettepanekut teha teave UGMi kasutamise kohta üldsusele kättesaadavaks selleks ette nähtud avalikus andmebaasis. See tagab läbipaistvuse ja tarbijate valikuvõimalused. **Raportöör ei poolda siiski seemnekottide märgistamist taimede puhul, mille samaväärsus tavapäraste taimedega on kontrollitud, sest see oleks diskrimineeriv.** Tavapäraste taimedega samaväärseid UGM-taimi tuleks käsitleda tavapäraselt; see lisanõue tekitab põhjendamatu eristamist ja halduskoormust.

Patendid ja patentsus

Raportöör võtab samuti teadmiseks mure, mida sordiaretajad ja põllumajandustootjad on väljendanud seoses uute genoomikameetodite patentidega. Raportöör on seisukohal, et seda küsimust tuleks reguleerida kehtivate eraldi määrustega, mida nende patentide suhtes juba kohaldatakse, et vältida seda, et ettepanek läheb oma kohaldamisalast kaugemale. Seetõttu toetab raportöör komisjoni pakutud lähenemisviisi olukorda korrapäraselt hinnata ja esitada aruanne selle kohta, kuidas seda küsimust käsitleda, kui õigusakti on juba rakendatud, et hinnata, kas mõni meetod on patentitav.

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonil (AGRI-komisjon) on vastavalt kodukorra artiklile 57 mõnes küsimuses jagatud pädevus ka keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoniga (ENVI-komisjon). Seetõttu võtab raportöör kohustuse teha tulemuslikku koostööd AGRI-komisjoni raportöoriga, et jõuda nende meetodite osas hea ja tasakaalustatud ettepanekuni.

**LISA: LOETELU ÜKSUSTEST VÕI ISIKUTEST, KELLELT RAPORTÖÖR SAI
SISENDMATERJALI**

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et ta sai raporti koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Euroseeds
KRAV Ekonomisk Förening
KWS SAAT SE & Co. KGaA
European Commission: DG Sante

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raporti koostaja.

VÄHEMUSE SEISUKOHT

vastavalt kodukorra artikli 55 lõikele 4
Christophe Clergeau, Martin Häusling ja Anja Hazekamp

Arvates 1. kategooria UGM-taimed, mis moodustavad valdava enamuse UGM-taimedest, GMOdega seotud riskihindamisest, seirest, jälgitavusest ja tarbijate jaoks märgistamisest välja, ei austa komisjon tarbijate õigusi ega ELi toimimise lepingus sätestatud ettevaatuspõhimõtet. Lisaks puudub I lisas esitatud kriteeriumidel, mille põhjal määratakse kindlaks, kas UGM-taim vastab tavapäraste taimedega „samaväärsuse“ kriteeriumidele, teaduslik alus. Kriteeriumid ei mõjuta ohutust, mistõttu ei ole tagatud, et kriteeriumidele vastavate geneetiliselt muundatud taimede puhul on oht inimeste tervisele ja keskkonnale väiksem. Komisjoni ettepanekus jäetakse tähelepanuta aspektid, mis on seotud samaaegse viljelemisega mahepõllumajandusliku ja tavapärase tootmisega. Lisaks ei õigusta UGM-taimede väidetavad eelised UGM-toodete väljaarvamist kehtivatest GMO-eeskirjadest ega aita kaasa vajalikule õiglasele üleminekule põllumajanduses.

Kahjuks süvendavad raportööri esitatud kompromissmuudatusettepanekud neid probleeme veelgi. Soovime väljendada rahulolematust kõnealuse ettepaneku puhul kasutatud äärmiselt lühikese ajakava üle, mistõttu ei olnud võimalik piisavalt kaaluda ja arutada erinevaid teaduslikke arvamusi, eriti seoses küsimusega, mis võiksid olla 1. kategooria UGM-taimede jaoks sobivad kriteeriumid.

13.12.2023

PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 (COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD))

Arvamuse koostaja: Veronika Vrecionová

MUUDATUSETTEPANEKUD

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus 1. pealkiri

Komisjoni ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, milles käsitletakse teatavate **uute genoomikameetodite** abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625
(EMPs kohaldatav tekst)

Muudatusettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, milles käsitletakse teatavate **täppisaretusmeetodite** abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 **ja direktiivi 98/44/EÜ**
(EMPs kohaldatav tekst)

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1) Alates 2001. aastast, kui võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/18/EÜ⁽³²⁾, geneetiliselt muundatud organismide (GMOde) tahtliku keskkonda viimise kohta, on biotehnoloogia valdkonnas toimunud märkimisväärsete edusammude alusel töötatud välja uued genoomikameetodid, eelkõige genoomi muutmise meetodid, mis võimaldavad muuta *täpseid* kohti genoomis.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Uued genoomikameetodid on mitmekesine rühm genoomikas kasutatavaid meetodeid, millest igaüht saab kasutada eri viisidel, et saada erinevaid tulemusi ja tooteid. Nende meetodite kasutamisel võidakse saada muudetud organisme, kelle muudatused on samaväärsed tavapäraste aretusmeetoditega saavutatavate muudatustega, või keerukamate muudatustega organisme. Uute genoomikameetodite seas on suunatud mutagenees ja tsisgenees (sealhulgas intragenees), mille abil muudetakse geene ilma ristamiseks sobimatutelt liigidelt saadud geneetilist materjali sisestamata (ilma transgeneesita). Nende meetoditega kasutatakse üksnes aretajate genofondi, st kogu geneetilist informatsiooni, mis on kättesaadav tavapäraseks aretamiseks, sealhulgas

(1) Alates 2001. aastast, kui võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/18/EÜ⁽³²⁾, geneetiliselt muundatud organismide (GMOde) tahtliku keskkonda viimise kohta, on biotehnoloogia valdkonnas toimunud märkimisväärsete edusammude alusel töötatud välja uued genoomikameetodid, eelkõige genoomi muutmise meetodid, mis võimaldavad muuta *sihipäraseid* kohti genoomis.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

Muudatusettepanek

(2) Uued genoomikameetodid on mitmekesine rühm genoomikas kasutatavaid meetodeid, millest igaüht saab kasutada eri viisidel, et saada erinevaid tulemusi ja tooteid. Nende meetodite kasutamisel võidakse saada muudetud organisme, kelle muudatused on samaväärsed tavapäraste aretusmeetoditega saavutatavate muudatustega, või keerukamate muudatustega organisme. Uute genoomikameetodite seas on suunatud mutagenees ja tsisgenees (sealhulgas intragenees), mille abil muudetakse geene ilma ristamiseks sobimatutelt liigidelt saadud geneetilist materjali sisestamata (ilma transgeneesita). Nende meetoditega kasutatakse üksnes aretajate genofondi, st kogu geneetilist informatsiooni, mis on kättesaadav tavapäraseks aretamiseks, sealhulgas

kaugematelt sugulasliikidelt, millega ristamine on võimalik täiustatud aretusmeetodite abil. Suunatud mutageneesi meetoditega saavutatakse DNA järjestuse muutmine organismi genoomi **täpsetes** asukohtades. Tsisgeneesi meetodite kasutamise tulemusena sisestatakse organismi genoomi aretajate genofondis juba olemasolev geneetiline materjal. Intragenees on tsisgeneesi alaliik, mille korral sisestatakse genoomi ümberjärjestatud koopia geneetilisest materjalist, mis koosneb kahest või enamast DNA järjestusest, mis on aretajate genofondis juba olemas.

kaugematelt sugulasliikidelt, millega ristamine on võimalik täiustatud aretusmeetodite abil. Suunatud mutageneesi meetoditega saavutatakse DNA järjestuse muutmine organismi genoomi **sihipärastes** asukohtades. Tsisgeneesi meetodite kasutamise tulemusena sisestatakse organismi genoomi aretajate genofondis juba olemasolev geneetiline materjal. Intragenees on tsisgeneesi alaliik, mille korral sisestatakse genoomi ümberjärjestatud koopia geneetilisest materjalist, mis koosneb kahest või enamast DNA järjestusest, mis on aretajate genofondis juba olemas.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Seepärast **on vaja vastu võtta konkreetne õigusraamistik suunatud** mutageneesi ja tsisgeneesi abil saadud **GMODE ning** nendega seotud toodete jaoks, **kui need on tahtlikult keskkonda viidud või turule viidud.**

Muudatusettepanek

(8) Seepärast **ei kohaldata** mutageneesi ja tsisgeneesi abil saadud **1. kategooria UGM-taimede ja** nendega seotud toodete **suhtes GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide norme ja nõudeid ega muude GMODE suhtes kohaldatavate liidu õigusaktide sätteid.** Suunatud mutageneesi ja tsisgeneesi abil saadud **1. kategooria UGM-taimede ja toodete suhtes kohaldatakse direktiivi 2001/18/EÜ 1 B lisa alusel erandit nagu mutageneesi ja rakuühinemise suhtes. Teaduse ja tehnika arengu kajastamiseks on vajalik tavapäraste aretusmeetoditega samaväärsuse kehtestamise lähenemisviisi perioodiline läbivaatamine.**

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9) Tuginedes praegustele teaduslikele ja tehnilistele teadmistele eelkõige ohutusaspektide kohta, peaks käesolev määrus piirduma GMOdega, mis on taimed, st organismidega, mis kuuluvad taksonoomilistesse rühmadesse Archaeplastida või Phaeophyceae, **ja välja jätma mikroorganismid, seemned ja loomad, kelle** kohta olemasolevad teadmised **on piiratumad**. Samal põhjusel peaks käesolev määrus hõlmama üksnes taimi, mis on saadud teatavate uute genoomikameetodite abil, nimelt suunatud mutageneesi ja tsisgeneesi (sealhulgas intrageneesi) abil (edaspidi „UGM-taimed“), kuid mitte taimi, mis on saadud muude uute genoomikameetodite abil. Sellised UGM-taimed ei sisalda ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali. Geneetiliselt muundatud organismide suhtes, mis on toodetud muude uute genoomikameetodite abil, millega viiakse organismi genoomi ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali (transgeneesi), tuleks jätkuvalt kohaldada üksnes GMOsid käsitlevaid liidu õigusakte, võttes arvesse, et saadud taimed võivad kanda transgeeniga seotud spetsiifilisi riske. Lisaks **ei viita miski sellele, et liidu GMOsid käsitlevate õigusaktide kehtivaid nõudeid transgeneesi teel saadud GMOdele tuleks praegu kohandada**.

(9) Tuginedes praegustele teaduslikele ja tehnilistele teadmistele eelkõige ohutusaspektide kohta, peaks käesolev määrus piirduma GMOdega, mis on taimed, st organismidega, mis kuuluvad taksonoomilistesse rühmadesse Archaeplastida või Phaeophyceae. **Muude organismide, näiteks mikroorganismide kohta vaadatakse olemasolevad teadmised üle tulevase õigusakti ettepaneku valguses**. Samal põhjusel peaks käesolev määrus hõlmama üksnes taimi, mis on saadud teatavate uute genoomikameetodite abil, nimelt suunatud mutageneesi ja tsisgeneesi (sealhulgas intrageneesi) abil (edaspidi „UGM-taimed“), kuid mitte taimi, mis on saadud muude uute genoomikameetodite abil. Sellised UGM-taimed ei sisalda ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali. Geneetiliselt muundatud organismide suhtes, mis on toodetud muude uute genoomikameetodite abil, millega viiakse organismi genoomi ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali (transgeneesi), tuleks jätkuvalt kohaldada üksnes GMOsid käsitlevaid liidu õigusakte, võttes arvesse, et saadud taimed võivad kanda transgeeniga seotud spetsiifilisi riske. Lisaks **tuleks uurida GMOsid käsitlevaid muid õigusakte, pidades silmas komisjoni järeldust, mille kohaselt ei ole enam sobiv tagada, et nõuded oleksid teaduspõhised ja riskiga proportsionaalsed**.

Selgitus

Seletuskirjas on märgitud: „Liidul on oht jääda märkimisväärses ulatuses kõrvale tehnoloogia arengust ning majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnakasust, mida kõnealune uus tehnoloogia võib tekitada, kui liidu geneetiliselt muundatud organismide raamistikku ei kohandata uute genoomikameetoditega. See vähendaks omakorda liidu strateegilist autonoomiat. Seetõttu tuleks kohandada liidu õigusraamistikku, et tagada uute genoomikameetodite suhtes nõuetekohane regulatiivne järelevalve. Seetõttu on asjakohane kehtestada sarnased õigusaktid mikroorganismide kohta.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) UGM-taimi, mis võivad esineda ka looduslikult või mida võidakse saada tavapäraste aretusmeetodite abil, ja nende järglasi, **mis on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil** (edaspidi „1. kategooria UGM-taimed“), tuleks käsitada taimedena, mis esinevad looduslikult või on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil, arvestades, et need taimed on samaväärsed ja nendega seotud riskid on võrreldavad, seega tehakse neile täielikult erand GMOsid käsitlevatest liidu õigusaktidest ja GModega seotud nõuetest, mis on kehtestatud valdkondlike õigusaktidega. Õiguskindluse tagamiseks tuleks käesolevas määruses sätestada kriteeriumid, mille alusel teha kindlaks, kas UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ning kindlaks määrata kord, mille kohaselt pädevad asutused kontrollivad kõnealuste kriteeriumide täitmist ja teevad selle kohta otsuse enne UGM-taimede või UGM-toodete keskkonda viimist või turuleviimist. Need kriteeriumid peaksid olema objektiivsed ja põhinema teadusel. Need peaksid sisaldama looduses või tavapäraste aretusmeetoditega saadud organismides täheldatavate geneetiliste muutuste liiki ja ulatust ning nendega tuleks kindlaks määrata nii UGM-taimede genoomi muutuste suuruse kui ka arvu ülempiirid. Kuna teaduslikud ja tehnilised teadmised selles valdkonnas arenevad kiiresti, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt volitus neid kriteeriume ajakohastada, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut seoses looduses või tavapärasel aretusel esineda võivate geneetiliste muudatuste liigi ja ulatusega.

Muudatusettepanek 7

Muudatusettepanek

(14) UGM-taimi, mis võivad esineda ka looduslikult või mida võidakse saada tavapäraste aretusmeetodite abil, ja nende järglasi (edaspidi „1. kategooria UGM-taimed“) tuleks käsitada taimedena, mis esinevad looduslikult või on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil, arvestades, et need taimed on samaväärsed ja nendega seotud riskid on võrreldavad, seega tehakse neile täielikult erand GMOsid käsitlevatest liidu õigusaktidest ja GModega seotud nõuetest, mis on kehtestatud valdkondlike õigusaktidega. Õiguskindluse tagamiseks tuleks käesolevas määruses sätestada kriteeriumid, mille alusel teha kindlaks, kas UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ning kindlaks määrata kord, mille kohaselt pädevad asutused kontrollivad kõnealuste kriteeriumide täitmist ja teevad selle kohta otsuse enne UGM-taimede või UGM-toodete keskkonda viimist või turuleviimist. Need kriteeriumid peaksid olema objektiivsed ja põhinema teadusel. Need peaksid sisaldama looduses või tavapäraste aretusmeetoditega saadud organismides täheldatavate geneetiliste muutuste liiki ja ulatust ning nendega tuleks kindlaks määrata nii UGM-taimede genoomi muutuste suuruse kui ka arvu ülempiirid. Kuna teaduslikud ja tehnilised teadmised selles valdkonnas arenevad kiiresti, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt volitus neid kriteeriume ajakohastada, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut seoses looduses või tavapärasel aretusel esineda võivate geneetiliste muudatuste liigi, **ulatuse, mõõtmete ja hulgaga**.

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16**

Komisjoni ettepanek

(16) 1. kategooria UGM-taimede ja toodete suhtes ei **tohiks** kohaldada GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide eeskirju ja nõudeid ega muude GMODE suhtes kohaldatavate liidu õigusaktide sätteid. Ettevõtjate õiguskindluse ja läbipaistvuse huvides tuleks enne tahtlikku keskkonda viimist, sealhulgas turuleviimist, saada kinnitus 1. kategooria UGM-taime staatuse kohta.

Muudatusettepanek

(16) 1. kategooria UGM-taimede ja toodete suhtes ei **tohi** kohaldada GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide eeskirju ja nõudeid ega muude GMODE suhtes kohaldatavate liidu õigusaktide sätteid. Ettevõtjate õiguskindluse ja läbipaistvuse huvides tuleks enne tahtlikku keskkonda viimist, sealhulgas turuleviimist, saada kinnitus 1. kategooria UGM-taime staatuse kohta. ***UGM-taimi, mis võivad esineda ka looduslikult või mida võidakse saada tavapäraste aretusmeetodite abil, ja nende järglasi (edaspidi „1. kategooria UGM-taimed“), tuleks käsitada taimedena, mis esinevad looduslikult või on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil.***

Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18**

Komisjoni ettepanek

(18) Kuna kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, et UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ei ole seotud selle tegevuse liigiga, milleks on vaja UGM-taime tahtlikku keskkonda viimist, peaks 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnitus, mis on saadud enne selle tahtlikku keskkonda viimist muul eesmärgil kui liidu territooriumil turuleviimine, kehtima ka seotud UGM-toodete turuleviimise suhtes. Võttes arvesse väliuuringute etapis esinevat suurt ebakindlust toote turule jõudmise osas ja väiksemate ettevõtjate tõenäolist osalemist sellistes keskkonda viimistes, peaksid enne väliuuringuid 1. kategooria UGM-taime staatust kontrollima liikmesriikide pädevad

Muudatusettepanek

(18) Kuna kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, et UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ei ole seotud selle tegevuse liigiga, milleks on vaja UGM-taime tahtlikku keskkonda viimist, peaks 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnitus, mis on saadud enne selle tahtlikku keskkonda viimist muul eesmärgil kui liidu territooriumil turuleviimine, kehtima ka seotud UGM-toodete turuleviimise suhtes. Võttes arvesse väliuuringute etapis esinevat suurt ebakindlust toote turule jõudmise osas ja väiksemate ettevõtjate tõenäolist osalemist sellistes keskkonda viimistes, peaksid enne väliuuringuid ***ja enne UGM-toodete turule laskmist*** 1. kategooria UGM-taime staatust

asutused, kuna see põhjustaks ettevõtjatele vähem halduskoormust, **ning otsus tuleks teha liidu tasandil üksnes juhul, kui teiste liikmesriikide pädevad asutused on esitanud kontrolliaruande kohta märkusi. Kui kontrollitaotlus esitatakse enne UGM-toodete turuleviimist, tuleks menetlus läbi viia liidu tasandil, et tagada kontrollimenetluse tõhusus ja 1. kategooria UGM-taimede staatuse kinnituste järjepidevus.**

kontrollima liikmesriikide pädevad asutused, kuna see põhjustaks ettevõtjatele vähem halduskoormust. **1. kategooria UGM-taimede staatuse kontrollimise menetlus tuleks läbi viia riigi tasandil, tuginedes Euroopa Toiduohutusameti (edaspidi „toiduohutusamet“) teaduslikule arvamusele, üksnes juhul, kui teised liikmesriigid on esitanud põhjendatud teaduslikud vastuväited, et tagada kontrollimenetluse tõhusus ja 1. kategooria UGM-taimede staatuse kinnituste järjepidevus.**

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

(21) Otsustes, millega kinnitatakse 1. kategooria UGM-taime staatuse, tuleks asjaomasele UGM-taimetele anda tunnusnumber, et tagada selliste andmebaasi kantud taimede osas läbipaistvus ja jälgitavus **ning et märgistada nendest saadud taimset paljundusmaterjali.**

Muudatusettepanek

(21) Otsustes, millega kinnitatakse 1. kategooria UGM-taime staatuse, tuleks asjaomasele UGM-taimetele anda tunnusnumber, et tagada selliste andmebaasi kantud taimede osas läbipaistvus ja jälgitavus. **Loetletud teave sisaldab teavet tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta.**

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

(23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) 834/2007,⁽⁴⁷⁾ on keelatud GMODE ning GMODEst ja GMODE abil saadud toodete kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises. Kõnealuses määruses

Muudatusettepanek

(23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) 834/2007,⁽⁴⁷⁾ on keelatud GMODE ning GMODEst ja GMODE abil saadud toodete kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises. Kõnealuses määruses

määratletakse GMOD viitega direktiivile 2001/18/EÜ ning jäetakse keelu alt välja direktiivi 2001/18/EÜ 1.B lisas loetletud geneetilise muundamise meetodite abil saadud GMOD. Selle tulemusena keelatakse mahepõllumajanduslikus tootmises 2. kategooria UGM-taimed. ***Siiski on vaja selgitada 1. kategooria UGM-taimede staatust mahepõllumajandusliku tootmise jaoks. Uute genoomikameetodite kasutamine ei ole praegu kooskõlas määruses (EL) 2018/848 sätestatud mahepõllumajandusliku tootmise mõistega ega tarbijate arusaamaga mahepõllumajanduslikest toodetest. Seepärast tuleks keelata ka 1. kategooria UGM-taimede kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises.***

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Tuleks ette näha sätted, millega tagatakse 1. kategooria UGM-taimede sortide kasutamise läbipaistvus, et soovi korral oleks võimalik tootmisahelad uutest genoomikameetoditest vabaks jätta ja seeläbi kaitsta tarbijate usaldust. UGM-taimed, mis on saanud 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnituse, tuleks ***kanda avalikult kättesaadavasse andmebaasi. Selleks et tagada jälgitavus, läbipaistvus ja ettevõtjate valikuvõimalused, tuleks teadusuuringute ja sordiaretuse ajal,***

määratletakse GMOD viitega direktiivile 2001/18/EÜ ning jäetakse keelu alt välja direktiivi 2001/18/EÜ 1.B lisas loetletud geneetilise muundamise meetodite abil saadud GMOD. Selle tulemusena keelatakse mahepõllumajanduslikus tootmises 2. kategooria UGM-taimed. 1. kategooria UGM-taimede ***kasutamist tuleks selgitada määruses (EL) 2018/848.***

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

Muudatusettepanek

(24) Tuleks ette näha sätted, millega tagatakse 1. kategooria UGM-taimede sortide kasutamise läbipaistvus, et soovi korral oleks võimalik tootmisahelad uutest genoomikameetoditest vabaks jätta ja seeläbi kaitsta tarbijate usaldust. UGM-taimed, mis on saanud 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnituse, tuleks ***märkida riiklikesse kataloogidesse ja/või ühisesse põllumajandustaimesortide kataloogi, sealhulgas teave tunnus(t)e saamiseks***

seemnete müügil põllumajandustootjatele või taimse paljundusmaterjali mis tahes muul viisil kolmandatele isikutele kättesaadavaks tegemisel 1. kategooria UGM-taimede paljundusmaterjal märgistada 1. kategooria UGM-taimedena.

kasutatud tehnika(te) kohta.

Muudatusettepanek 12

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 29 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(29a) Kui 1. kategooria UGM-taimetele on teaduslike kriteeriumide alusel antud luba, peaks luba kehtima piiramatult aja jooksul.

Muudatusettepanek 13

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30) Proportsionaalsuse huvides peaks luba pärast loa esmakordset uuendamist kehtima piiramatult aja jooksul, välja arvatud juhul, kui uuendamise ajal on riskihindamise ja asjaomase UGM-taime kohta kättesaadava teabe põhjal otsustatud teisiti, tingimusel et pärast uue teabe saamist tehakse uus hindamine.

(30) Proportsionaalsuse huvides peaks **2. kategooria UGM-taimede** luba pärast loa esmakordset uuendamist kehtima piiramatult aja jooksul, välja arvatud juhul, kui uuendamise ajal on riskihindamise ja asjaomase **2. kategooria** UGM-taime kohta kättesaadava teabe põhjal otsustatud teisiti, tingimusel et pärast uue teabe saamist tehakse uus hindamine.

Muudatusettepanek 14

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 32**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(32) Et suurendada läbipaistvust ja parandada tarbijate teavitamist, peaks

(32) Et suurendada läbipaistvust ja parandada tarbijate teavitamist, peaks

ettevõtjatel olema lubatud täiendada 2. kategooria UGM-toodete **kui geneetiliselt muundatud organismide** märgistust teabega **geneetilise muundamise abil** saadud tunnuse kohta. Eksitavate või segadust tekitavate märgete vältimiseks tuleks sellise märgistuse ettepanek esitada nõusoleku saamise taotluses või loa taotluses ning see tuleks täpsustada nõusolekus või loa andmise otsuses.

ettevõtjatel olema lubatud täiendada 2. kategooria UGM-toodete märgistust teabega saadud tunnuse kohta. Eksitavate või segadust tekitavate märgete vältimiseks tuleks sellise märgistuse ettepanek esitada nõusoleku saamise taotluses või loa taotluses ning see tuleks täpsustada nõusolekus või loa andmise otsuses.

Selgitus

UGM-taimi ei tohiks märgistada GMOdena, vaid UGM-taimedena.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek

(36) Herbitsiiditolerantseid taimi aretatakse tahtlikult herbitsiide taluvateks, et selliseid taimi saaks kasvatada koos nende herbitsiidide kasutamisega. Kui selline kasvatamine ei toimu sobivates tingimustes, võib see olenemata aretusmeetoditest kaasa tuua nende herbitsiidide suhtes resistentsete umbrohtude tekke või vajaduse suurendada kasutatavate herbitsiidide kogust. Seetõttu ei tohiks herbitsiiditolerantsuse tunnustega UGM-taimedele kohaldada käesoleva raamistiku kohaseid stiimuleid. Käesoleva määrusega ei tohiks siiski võtta muid erimeetmeid herbitsiiditolerantsete UGM-taimede suhtes, sest selliseid meetmeid võetakse horisontaalselt [komisjoni ettepanekus võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise kohta liidus].

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek

(37) Selleks et UGM-taimede abil saaks aidata saavutada rohelise kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegia kestlikkuse eesmärgi, tuleks hõlbustada UGM-taimede kasvatamist liidus. Selleks on vaja, et võimalus selliseid taimi liidus kasvatada oleks aretajate ja põllumajandustootjate jaoks prognoositav. Seetõttu kahjustaks neid eesmärgi direktiivi 2001/18/EÜ artiklis 26b sätestatud liikmesriikide võimalus võtta meetmeid, millega piiratakse **2. kategooria** UGM-taimede kasvatamist või keelatakse see kogu liikmesriigi territooriumil või selle osal.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 38

Komisjoni ettepanek

(38) Käesolevas määruses sätestatud erieeskirjad, mis käsitlevad 2. kategooria UGM-taimede jaoks loa andmise korda, peaksid suurendama liidus 2. kategooria UGM-taimede kasvatamist võrreldes praeguse olukorraga kehtivate GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide korral. Seetõttu on vaja, et liikmesriikide avaliku sektori asutused määratleksid samaaegse kasvatamise meetmed, et tasakaalustada tavapäraste, mahepõllumajanduslike ja geneetiliselt muundatud taimede tootjate huve ning seeläbi võimaldada tootjatel valida eri tootmisviiside vahel kooskõlas strateegia „Talust taldrikule“ eesmärgiga, et 2030. aastaks oleks 25 % põllumajandusmaast mahepõllumajanduslik.

Muudatusettepanek

(37) Selleks et UGM-taimede abil saaks aidata saavutada rohelise kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegia kestlikkuse eesmärgi, tuleks hõlbustada UGM-taimede kasvatamist liidus. Selleks on vaja, et võimalus selliseid taimi liidus kasvatada oleks aretajate ja põllumajandustootjate jaoks prognoositav. Seetõttu kahjustaks neid eesmärgi direktiivi 2001/18/EÜ artiklis 26b sätestatud liikmesriikide võimalus võtta meetmeid, millega piiratakse UGM-taimede kasvatamist või keelatakse see kogu liikmesriigi territooriumil või selle osal.

Muudatusettepanek

(38) Käesolevas määruses sätestatud erieeskirjad, mis käsitlevad 2. kategooria UGM-taimede jaoks loa andmise korda, peaksid suurendama liidus 2. kategooria UGM-taimede kasvatamist võrreldes praeguse olukorraga kehtivate GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide korral. Seetõttu on vaja, et liikmesriikide avaliku sektori asutused määratleksid **2. kategooria UGM-taimede jaoks** samaaegse kasvatamise meetmed, et tasakaalustada tavapäraste, mahepõllumajanduslike ja geneetiliselt muundatud taimede tootjate huve ning seeläbi võimaldada tootjatel valida eri tootmisviiside vahel kooskõlas strateegia „Talust taldrikule“ eesmärgiga, et 2030. aastaks oleks 25 % põllumajandusmaast

mahepõllumajanduslik.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

(39) Siseturu tõhusa toimimise eesmärgi saavutamiseks peaks **saama kasutada kaupade vaba liikumist** UGM-taimede ja nendega seotud toodete jaoks tingimusel, et need vastavad muude liidu õigusaktide nõuetele.

Muudatusettepanek

(39) Siseturu tõhusa toimimise eesmärgi ja **UGM-toodete vaba liikumise** saavutamiseks **kogu ELis** peaks UGM-taimede **tahtlik keskkonda viimine ja turuleviimine põhinema ühtlustatud nõuetel ja menetlustel, mis on sätestatud käesolevas määruses, mille tulemuseks on kõikide liikmesriikide suhtes ühtselt kohaldatava otsuse vastuvõtmine. Liikmesriigid ei tohiks käesoleva määruse sätteid ühepoolset rikkuda viisil, mis piiraks, keelustaks või takistaks UGM-taimede või nendega seotud toodete vaba liikumist, turuleviimist ja tahtlikku keskkonda viimist liidu territooriumil.**

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 40

Komisjoni ettepanek

(40) Arvestades uute genoomikameetodite uudsust, on oluline tähelepanelikult jälgida UGM-taimede ja UGM-toodete arendamist ja olemasolu turul ning hinnata sellega kaasnevat mõju inimeste ja loomade tervisele, keskkonnale ning keskkonnaalasele, majanduslikule ja sotsiaalsele kestlikkusele. Teavet tuleks koguda korrapäraselt ja viie aasta jooksul pärast seda, kui võetakse vastu esimene otsus, millega lubatakse UGM-taimede või UGM-toodete tahtlikku keskkonda viimist või turustamist liidus, peaks komisjon hindama käesolevat määrust, et mõõta edusamme, mida on tehtud selliste

Muudatusettepanek

(40) Arvestades uute genoomikameetodite uudsust, on oluline tähelepanelikult jälgida UGM-taimede ja **2. kategooria** UGM-toodete arendamist ja olemasolu turul ning hinnata sellega kaasnevat mõju inimeste ja loomade tervisele, keskkonnale ning keskkonnaalasele, majanduslikule ja sotsiaalsele kestlikkusele. Teavet tuleks koguda korrapäraselt ja viie aasta jooksul pärast seda, kui võetakse vastu esimene otsus, millega lubatakse **2. kategooria** UGM-taimede või **2. kategooria** UGM-toodete tahtlikku keskkonda viimist või turustamist liidus, peaks komisjon hindama

omadustega UGM-taimede kättesaadavuse suunas ELi turul.

käesolevat määrust, et mõõta edusamme, mida on tehtud selliste omadustega

2. kategooria UGM-taimede kättesaadavuse suunas ELi turul, **ja nii määrust veelgi paremaks muuta.**

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 45 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(45a) Euroopa Parlament on nõudnud, et EL ja selle liikmesriigid ei annaks patente bioloogilisele materjalile ning kaitseksid tegutsemisvabadust ja aretaja erandit sortide puhul. Tuleks tagada, et aretajatel oleks täielik juurdepääs UGM-taimede geneetilisele materjalile, mis määratluse kohaselt ei ole transgeensed taimed. Juurdepääsu geneetilistele materjalidele saab kõige paremini tagada siis, kui patendiomaniku õigused kaotaksid mõju aretaja kätes (aretaja erand). Kuna praegused sätted ei näe patendiõiguses ette aretajate täielikku erandit, tuleks tagada, et patendid ei piiraks UGM-taimede kasutamist aretajate ja põllumajandustootjate poolt. Seega ei tohiks nende taimede suhtes kohaldada patenti käsitlevaid õigusakte, vaid intellektuaalomandi kaitseks tuleks nende suhtes kohaldada üksnes ühenduse sordikaitse süsteemi, mis on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 2100/94, mis võimaldab kasutada aretaja erandit. Seetõttu tuleks UGM-taimed, nendest saadud seemned, nende taimne materjal, nendega seotud geneetiline materjal, nagu geenid ja geenijärjestused, ning taimeomadused patentsusest välja jätta. Patentsuse välistamist tuleks kohaldada järjepidevalt kõigis õigusaktides. Selleks et vältida patentide andmist või patenditaotluste esitamist, samal ajal kui küsimust käsitlevad täiendavad õigusnormid lükatakse edasi, tuleks

tagada, et taimne materjal jäetakse patentsusest välja alates käesoleva määruse jõustumise päevast. Hoolimata varasematest jõupingutustest lüünkade kõrvaldamiseks peaks komisjon väljakuulutatud eelseisvas uuringus hindama, kuidas tuleks täiendavalt käsitleda laiemat probleemi, mis on seotud taimsele materjalile otseselt või kaudselt patentide andmisega. Hindamisel tuleks eelkõige käsitleda patentide rolli ja mõju aretajate ja põllumajandustootjate juurdepääsule taimsele paljundusmaterjalile, seemnete mitmekesisusele ja taskukohastele hindadele, samuti innovatsioonile ja eelkõige VKEde võimalustele. Komisjon peaks esitama aruande hiljemalt 2026. aastaks koos asjakohaste seadusandlike ettepanekutega, et tagada intellektuaalomandi õiguste raamistiku edasised vajalikud muudatused.

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 46 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(46a) Liikmesriigid peaksid korraldama faktidel põhinevaid avalikkuse teavitamiskampaaniaid uute genoomikameetodite abil omandatud taimede ohutuse ja eeliste kohta, pöörates erilist tähelepanu 1. kategooria UGM-taimedele. Liikmesriigid peaksid püüdma hajutada müüte ja väärarusaamu uute genoomikameetodite kohta ning võidelda selleteemalise desinformatsiooni ja väärinfo vastu kõnealuste avalike teavituskampaaniate või muude vahenditega. Komisjon peaks liikmesriikidele taotluse korral abi ja suuniseid pakkuma.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – punkt 2

Komisjoni ettepanek

2) „UGM-taim“ – suunatud mutageneesi või tsisgeneesi või nende kombinatsiooni abil saadud **geneetiliselt muundatud** taim, tingimusel et see ei sisalda väljastpoolt **aretajate** genofondi pärit geneetilist materjali, mida võib olla ajutiselt sisestatud UGM-taime aretamise ajal;

Muudatusettepanek

2) „UGM-taim“ – **määruse (EL) 2016/2031^(1a) artikli 2 punktis 1 määratletud** suunatud mutageneesi või tsisgeneesi või nende kombinatsiooni abil saadud taim, tingimusel et see ei sisalda **aretuse eesmärgil** väljastpoolt genofondi pärit geneetilist materjali, mida võib olla ajutiselt sisestatud UGM-taime aretamise ajal;

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – punkt 4

Komisjoni ettepanek

4) „suunatud mutagenees“ – mutageneesi meetodid, mille tulemuseks on DNA järjestuse muudatused organismi genoomi **tüüpsetes** kohtades;

Muudatusettepanek

4) „suunatud mutagenees“ – mutageneesi meetodid, mille tulemuseks on DNA järjestuse muudatused organismi genoomi **sihipärastes** kohtades;

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – punkt 6

Komisjoni ettepanek

6) „**aretajate** genofond“ – geneetiline koguteave, mis on kättesaadav ühe liigi ja muude taksonoomiliste liikide kohta, millega seda liiki on võimalik ristata,

Muudatusettepanek

6) „**aretamise** genofond“ – geneetiline koguteave, mis on kättesaadav ühe liigi ja muude taksonoomiliste liikide kohta, millega seda liiki on võimalik ristata,

sealhulgas selliste kõrgtehnoloogiliste meetodite abil nagu embrüo päästmine (embryo rescue), indutseeritud polüploidus ja vahendatud ristamine (bridge crosses);

sealhulgas selliste kõrgtehnoloogiliste meetodite abil nagu embrüo päästmine (embryo rescue), indutseeritud polüploidus ja vahendatud ristamine (bridge crosses);

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – punkt 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6a) „polüploidus“ – rohkem kui kahe genoomi olemasolu rakus;

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – punkt 7 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) on punktis a osutatud UGM-taime(de) järglane, sealhulgas selliste taimede ristamisel saadud järglane, **tingimusel et puuduvad edasised muudatused, mis muudaksid selle suhtes direktiivi 2001/18/EÜ või määruse 1829/2003 kohaldamist;**

b) on punktis a osutatud UGM-taime(de) järglane, sealhulgas selliste taimede ristamisel saadud järglane **või järglane, millele on tehtud edasisi muudatusi ja vastab I lisas sätestatud tavapäraste taimedega võrdväarsuse kriteeriumidele;**

Selgitus

Aretajad täiustavad pidevalt kaubanduslikke sorte, et aja jooksul tootlikkust suurendada. See säte ei ole tulevikukindel ja piiraks oluliselt keeruliste tunnuste (nagu põuataluvus ja haiguskindlus) kombineerimisel saavutatavat ulatust.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – punkt 7 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) ei võimalda pakkuda

analüüsimeetodit, mis avastab, tuvastab ja kvantifitseerib;

Selgitus

Ettepanek viitab, et teatavate 2. kategooria UGM-taimede jaoks ei saa välja töötada identifitseerimismeetodit või on võimalik välja töötada ainult kohandatud identifitseerimismeetod. Kuna tegemist on aga reguleeritud GMOdega, ei ole need taimed täielikult identifitseeritavad ega tavapärastest taimedest eristatavad, mistõttu on see impordi puhul eriline väljakutse, kuna 2. kategooria muudatustega ei ole võimalik tuvastada loata UGM-taimi. Seetõttu on selliste toodete geneetilise muundamise jälgitavuse ja märgistamise nõudmine diskrimineeriv. Järelikult tuleks selliseid 2. kategooria UGM-taimi käsitleda 1. kategooria UGM-taimedena (tavapärastele taimedele sarnanevatena).

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – punkt 12

Komisjoni ettepanek

12) „UGM-toode“ – **toode (välja arvatud** toit ja sööt), mis sisaldab **UGM-taime või** koosneb sellest, **ning sellist taimet** sisaldav, **sellest** koosnev **või sellest toodetud toit ja sööt**;

Muudatusettepanek

12) „UGM-toode“ – toit ja sööt, mis sisaldab **UGM-taimi**, koosneb sellest **või on sellest toodetud, ning selliseid taimi** sisaldav **või neist** koosnev **muu toode**;

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – punkt 2

Komisjoni ettepanek

2) taim on 2. kategooria UGM-taim ja selle jaoks on antud luba vastavalt III peatükile.

Muudatusettepanek

2) taim on 2. kategooria UGM-taim ja selle jaoks on antud **nõusolek või** luba vastavalt III peatükile.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a) Käesoleva määruse rakendamise, jõustamise ja kohaldamise eesmärk ei ole takistada kolmandatest riikidest UGM-taimede ja -toodete importi, mis vastavad käesolevas määruses sätestatud standarditele.

Muudatusettepanek 31

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 4a

Patentsuse välistamine

UGM-taimed, taimne materjal ja nende osad ei ole patenteeritavad.

Muudatusettepanek 32

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. *Liidu õigusaktides GMOde suhtes kohaldatavaid nõudeid ei kohaldata 1. kategooria UGM-taimede suhtes.*

1. Nõudeid, mida kohaldatakse organismide suhtes, mis tulenevad direktiivi 2001/18/EÜ I B lisas loetletud geneetilise muundamise meetodite kohaldamisest, kohaldatakse ka 1. kategooria UGM-taimede suhtes.

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. 1. kategooria UGM-taimede suhtes kohaldatakse sama õiguslikku raamistikku kui tavapäraselt aretatud taimede suhtes, eelkõige seoses sordiaretajate õiguste ja ise

paljundamisega.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Määruse (EL) 2018/848 kohaldamisel kohaldatakse 1. kategooria UGM-taimede ja sellistest taimedest või nende taimede abil toodetud toodete suhtes kõnealuse määruse artikli 5 punkti f alapunktis iii ja artiklis 11 sätestatud nõudeid.

Muudatusettepanek

2. Määruse (EL) 2018/848 kohaldamisel kohaldatakse 1. kategooria UGM-taimede ja sellistest taimedest või nende taimede abil toodetud toodete suhtes kõnealuse määruse artikli 5 punkti f alapunktis iii ja artiklis 11 sätestatud nõudeid. ***Seitse aastat pärast käesoleva määruse jõustumist esitab Euroopa Komisjon aruande tarbijate ja tootjate arusaamade muutumise kohta, millele on vajaduse korral lisatud seadusandlik ettepanek, millega tühistatakse UGM-taimede mahepõllumajanduslikus tootmises kasutamise keeld.***

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

2a. ***1. kategooria UGM-taimede ja toodete suhtes, mis on saadud sellistest taimedest või nende abil, ei kohaldata käesoleva määruse artikli 24 või määruse 1829/2003 alusel kehtestatud üheaegse esinemise meetmeid.***

Muudatusettepanek

Selgitus

Kuna tavapäraste ja mahepõllumajanduslike tootmissüsteemide vahel puuduvad konkreetsed üheaegse esinemise meetmed ning 1. kategooria UGM-taimed on tavapäraste taimedega sarnanevad, ei ole üheaegse esinemise meetmeid vaja.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisas esitatud kriteeriume UGM-taimede ja tavapäraste taimede samaväärsuse kohta, et kohendada neid teaduse ja tehnika arenguga looduslikult esinevate või tavapärase aretuse kaudu tehtavate muudatuste laadi **ja** ulatuse osas.

Muudatusettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisas esitatud kriteeriume UGM-taimede ja tavapäraste taimede samaväärsuse kohta, et kohendada neid teaduse ja tehnika arenguga looduslikult esinevate või tavapärase aretuse kaudu tehtavate muudatuste laadi, ulatuse, **mõõtmete ja hulga** osas.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

1. kategooria UGM-taime staatuse kontrollimine **enne tahtlikku keskkonda viimist muul eesmärgil kui turuleviimiseks**

Muudatusettepanek

1. kategooria UGM-taime staatuse kontrollimine.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus;

Muudatusettepanek

c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus, **sealhulgas teave tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta;**

Selgitus

Vastavusse viimine varasemate muudatusettepanekutega, mis käsitlevad andmebaasis sisalduvat teavet – vt põhjendust 23.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 6 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Pädev asutus teatab taotlejale kontrollitaotluse kättesaamisest **põhjendamatu viivituse**ta, märkides ära kättesaamise kuupäeva. Ta teeb taotluse **põhjendamatu viivituse**ta kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek

4. Pädev asutus teatab taotlejale kontrollitaotluse kättesaamisest **kümne tööpäeva jooksul**, märkides ära kättesaamise kuupäeva. Ta teeb taotluse **kümne tööpäeva jooksul** kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Selgitus

Ajakava peaks olema prognoositavam kindla arvu päevadega, et eelkõige VKEdel oleks lihtsam aru saada, kui kaua protsess kestab.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 6 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Kui kontrollitaotlus ei sisalda kogu vajalikku teavet, tunnistab pädev asutus selle 30 tööpäeva jooksul alates kontrollitaotluse kättesaamisest vastuvõetamatuks. Pädev asutus teavitab taotlejat, teisi liikmesriike ja komisjoni kontrollitaotluse vastuvõetamatusest **põhjendamatu viivituse**ta ning põhjendab oma otsust.

Muudatusettepanek

5. Kui kontrollitaotlus ei sisalda kogu vajalikku teavet, tunnistab pädev asutus selle 30 tööpäeva jooksul alates kontrollitaotluse kättesaamisest vastuvõetamatuks. Pädev asutus teavitab taotlejat, teisi liikmesriike ja komisjoni kontrollitaotluse vastuvõetamatusest **kümne tööpäeva jooksul** ning põhjendab oma otsust.

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 6 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Kui kontrollitaotlust ei loeta lõike 5 kohaselt vastuvõetamatuks, kontrollib pädev asutus, kas UGM-taim vastab I lisas

Muudatusettepanek

6. Kui kontrollitaotlust ei loeta lõike 5 kohaselt vastuvõetamatuks, kontrollib **riiklik** pädev asutus, kas UGM-taim vastab

sätetatud kriteeriumidele, ja koostab 30 tööpäeva jooksul alates kontrollitaotluse saamisest kontrolliaruande. Pädev asutus teeb kontrolliaruande põhjendamatu viivitusega kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

I lisas sätestatud kriteeriumidele, ja koostab 30 tööpäeva jooksul alates kontrollitaotluse saamisest kontrolliaruande. **Riiklik** pädev asutus teeb kontrolliaruande põhjendamatu viivitusega kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 6 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Teised liikmesriigid ja komisjon võivad esitada kontrolliaruande kohta **märkusi** 20 päeva jooksul alates kõnealuse aruande kättesaamisest.

Muudatusettepanek

7. Teised liikmesriigid ja komisjon võivad esitada kontrolliaruande kohta **põhjendatud teaduslikke vastuväiteid** 20 päeva jooksul alates kõnealuse aruande kättesaamisest. **Nendes põhjendatud teaduslikes vastuväidetes tuginetakse üksnes I lisas sätestatud kriteeriumidele ja need sisaldavad teaduslikku põhjendust.**

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 6 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Kui liikmesriigid ega komisjon **märkusi** ei esita, võtab kontrolliaruande koostanud pädev asutus **kümne tööpäeva jooksul** pärast lõikes 7 osutatud tähtaja möödumist vastu otsuse selle kohta, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. **Ta** edastab otsuse **põhjendamatu viivitusega** taotlejale, teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek

8. Kui liikmesriigid ega komisjon **põhjendatud teaduslikke vastuväiteid** ei esita, võtab kontrolliaruande koostanud **riiklik** pädev asutus pärast lõikes 7 osutatud tähtaja möödumist vastu otsuse selle kohta, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. **Riiklik pädev asutus** edastab otsuse **10 tööpäeva jooksul** taotlejale, teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek 44

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 9**

Komisjoni ettepanek

9. Kui teine liikmesriik või komisjon esitab lõikes 7 osutatud tähtjaks märkuse, edastab kontrolliaruande koostanud pädev asutus märkuse(d) põhjendamatu viivitusega komisjonile.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 45

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 10**

Komisjoni ettepanek

10. Komisjon koostab pärast konsulteerimist Euroopa Toiduohutusametiga (edaspidi „toiduohutusamet“) 45 tööpäeva jooksul alates märkus(t)e kättesaamisest otsuse eelnõu, milles on märkus(ed) arvesse võetud ja milles teatatakse otsus, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. Otsus võetakse vastu artikli 28 lõikes 2 osutatud korras.

Muudatusettepanek

10. Kui on esitatud põhjendatud teaduslikke vastuväiteid, küsib riiklik pädev asutus Euroopa Toiduohutusametilt (edaspidi „toiduohutusamet“) kontrolliaruande kohta teaduslikku arvamust. Toiduohutusamet esitab kontrolliaruande kohta oma teadusliku arvamuse 30 päeva jooksul alates kõnealuse aruande kättesaamisest. Pädev asutus võtab toiduohutusameti teaduslikule arvamusele tuginedes oma otsuse vastu 20 tööpäeva jooksul alates selle arvamuse kättesaamisest. Pädev asutus edastab otsuse põhjendamatu viivitusega taotlejale, teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek 46

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7**

Komisjoni ettepanek

[...]

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 47

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 7a

**1. kategooria UGM-taimede ja
1. kategooria UGM-toodete vaba
liikumine**

***Liikmesriigid ei keela, piira ega takista
niisuguste 1. kategooria UGM-taimede ja
1. kategooria UGM-toodete tahtlikku
keskkonda viimist ega ELi ühtsele turule
viimist, mis vastavad käesoleva määruse
nõuetele.***

Muudatusettepanek 48

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 7b

***Taimed, mis on saadud kahe 1. kategooria
UGM-taime tavapärase ristamise teel
Taimed, mis on saadud kahe kontrollitud
1. kategooria UGM-taime tavapärase
ristamise teel ning milles tehtud
muudatused on säilitatud, ei loeta uueks
UGM-taimeks ja selle puhul säilib
automaatselt 1. kategooria UGMi staatust.***

Selgitus

*Väga kasulik on selgitada kahe kontrollitud 1. kategooria UGM-taime tavapärase ristamise
teel saadud taime 1. kategooria UGMi staatust.*

Muudatusettepanek 49

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10**

Artikkel 10

välja jäetud

Taimsel paljundusmaterjalil, sealhulgas aretuseks ja teaduslikel eesmärkidel kasutataval paljundusmaterjalil, mis sisaldab 1. kategooria UGM-taimi või koosneb nendest ning mis tehakse kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta kättesaadavaks, peab olema märgis, millel on sõnad „cat 1 NGT“, millele järgneb selle (nende) UGM-taime(de) tunnusnumber, millest see paljundusmaterjal on saadud.

Taimsel paljundusmaterjalil, sealhulgas aretuseks ja teaduslikel eesmärkidel kasutataval paljundusmaterjalil, mis sisaldab 1. kategooria UGM-taimi või koosneb nendest ning mis tehakse kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta kättesaadavaks, peab olema märgis, millel on sõnad „cat 1 NGT“, millele järgneb selle (nende) UGM-taime(de) tunnusnumber, millest see paljundusmaterjal on saadud.

Muudatusettepanek 50

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõik 1 a (uus)**

Keelatud on märgistada tarbijale mõeldud tooteid UGM-tooteid sisaldavatena või UGMide kasutamise abil välja töötatutena. Lisaks on keelatud kasutada nn negatiivset märgistamist, mille puhul märgistatakse tooteid kui tooteid, mis ei sisalda UGMe või mis ei ole UGMide kasutamise abil välja töötatud.

Selgitus

Oluline on tagada, et tarbijatele mõeldud toodetel ei oleks mingit märgistust – ka mitte kirjeldusele vastavat nn negatiivset märgistust. Selline märgistamine on tarbijate suhtes diskrimineeriv ja neid eksitav, sest teadmised sordiaretusmeetoditest ei ole laialt levinud ja

neid ei ole tavapäraselt kunagi märgistatud.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 14 – lõige 1 – punkt l

Komisjoni ettepanek

l) UGM-taime korral kasutatavad proovivõtumeetodid (sealhulgas viited olemasolevatele ametlikele või standardsetele proovivõtumeetoditele) ning selle taime avastamise, identifitseerimise ja kvantifitseerimise meetodid. Kui ***taotleja poolt nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel*** ei ole võimalik välja pakkuda avastada, identifitseerida ja kvantifitseerida võimaldavat analüüsimeetodit, ***kohandatakse analüüsimeetodit käsitlevate nõuete täitmise korda vastavalt artikli 27 punkti e kohaselt vastu võetud rakendusaktile ja artikli 29 lõikes 2 osutatud suunistele;***

Muudatusettepanek

l) UGM-taime korral kasutatavad proovivõtumeetodid (sealhulgas viited olemasolevatele ametlikele või standardsetele proovivõtumeetoditele) ning selle taime avastamise, identifitseerimise ja kvantifitseerimise meetodid. Kui ei ole võimalik välja pakkuda avastada, identifitseerida ja kvantifitseerida võimaldavat analüüsimeetodit, ***kuulub UGM-taim 1. kategooriasse kooskõlas artikli 3 punkti 7 alapunktiga ba.***

Selgitus

UGM-taimi, mille jaoks ei saa välja töötada ainulaadset identifitseerimismeetodit, tuleks reguleerida 1. kategooria UGM-taimedena, kuna neid ei saa eristada tavapäraselt aretatud taimedest. Mis tahes muu tulemus toob kaasa jõustamisprobleeme ja tekitab impordiraskusi.

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 16

Komisjoni ettepanek

Artikkel 16

Märgistamine kooskõlas artikliga 23

Lisaks direktiivi 2001/18/EÜ artikli 19 lõikele 3 täpsustatakse kirjalikus nõusolekus märgistamine vastavalt käesoleva määruse artiklile 23.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 22 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesolevas artiklis kirjeldatud stiimuleid kohaldatakse 2. kategooria UGM-taimede ja 2. kategooria UGM-toodete suhtes, kui vähemalt üks geneetilise muundamise abil UGM-taimele anda kavandatud tunnus on loetletud **III lisa 1. osas** ja sellel taimel puuduvad **kõnealuse** lisa 2. osas osutatud tunnused.

Muudatusettepanek

1. Käesolevas artiklis kirjeldatud stiimuleid kohaldatakse 2. kategooria UGM-taimede ja 2. kategooria UGM-toodete suhtes, kui vähemalt üks geneetilise muundamise abil UGM-taimele anda kavandatud tunnus on loetletud **määruse (EL) .../... (mis käsitleb taimset paljundusmaterjali) artikli 52 lõikes 1** ja sellel taimel puuduvad **käesoleva määruse III lisa 2. osas** osutatud tunnused.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 23

Komisjoni ettepanek

Artikkel 23

Lubatud 2. kategooria UGM-toodete märgistamine

Lisaks direktiivi 2001/18/EÜ artiklis 21, määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklites 12, 13, 24 ja 25 ning määruse (EÜ) nr 1830/2003 artikli 4 lõigetes 6–7 osutatud märgistamisnõuetele ning ilma et see piiraks muude liidu õigusaktide nõuete kohaldamist, võib lubatud 2. kategooria UGM-toodete märgistusel märkida ka geneetilise muundamisega saadud tunnuse(d), nagu on täpsustatud käesoleva määruse III peatüki 2. või 3. jao kohases nõusolekus või loas.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 24

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid **võtavad** asjakohaseid meetmeid, et vältida 2. kategooria UGM-taimede tahtmatut sattumist toodetesse, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 2001/18 ega määrust 1829/2003.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid **võivad võtta** asjakohaseid meetmeid, et vältida 2. kategooria UGM-taimede tahtmatut sattumist toodetesse, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 2001/18/EÜ ega määrust (EÜ) nr 1829/2003, **üksnes juhul, kui 2. kategooria UGM-taimi on võimalik analüüsimeetodite abil avastada, identifitseerida ja kvantifitseerida. Neid sätteid ei kohaldata 1. kategooria UGM-taimede ja 1. kategooria UGM-toodete suhtes.**

Muudatusettepanek 56

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25**

Komisjoni ettepanek

Direktiivi 2001/18/EÜ artiklit 26b ei kohaldata **2. kategooria** UGM-taimede suhtes.

Muudatusettepanek

Direktiivi 2001/18/EÜ artiklit 26b ei kohaldata UGM-taimede suhtes.

Selgitus

Kuna 1. kategooria UGM-taimed on samaväärsed tavapäraste taimedega, ei peaks nende toodete kasvatamise puhul loobumine olema vajalik.

Muudatusettepanek 57

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 30 – lõige 5 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. Hiljemalt 2026. aastal esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande patentide rolli ja mõju kohta, mis on seotud aretajate ja põllumajandustootjate juurdepääsuga

*mitmekesisele taimsele
paljundusmaterjalile, samuti
innovatsiooniga ja eelkõige VKEde
võimalustega. Aruandes hinnatakse, kas
lisaks käesoleva määruse artiklites 4a ja
33a sätestatutele on vaja täiendavaid
õigusnorme. Kui see on asjakohane, et
tagada aretajate ja põllumajandustootjate
juurdepääs taimsele paljundusmaterjalile,
seemnete mitmekesisus ja taskukohased
hinnad ning innovatsiooni jätkuv
edendamine, pidades eelkõige silmas
VKEde võimalusi, lisatakse aruandele
tegevuskava intellektuaalomandi
raamistiku edasiste vajalike kohanduste
käsitlemiseks.*

Muudatusettepanek 58

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 33a

Direktiivi 98/44/EÜ muutmine

*Direktiivi 98/44/EÜ
biotehnoloogialeiutiste õiguskaitse kohta
artiklit 4 muudetakse järgmiselt:*

lõikele 1 lisatakse punktid c ja d:

*„c) UGM-taimed, taimne materjal ja
nende osad, nagu on määratletud
määruses (EL) .../... [sisestada viide
käesolevale määrusele];*

*d) taimed, taimne materjal ja nende osad,
mida on võimalik saada direktiivi
2001/18/EÜ kohaldamisalast välja jäetud
meetoditega, mis on loetletud kõnealuse
direktiivi I B lisas.“*

Selgitus

Tehniline kohandamine, mis on seotud taimse materjali patentsuse välistamisega.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 34 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Käesolevat määrust kohaldatakse alates [24 kuud alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast].

Muudatusettepanek

Käesolevat määrust kohaldatakse alates [24 kuud alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast]. **Artikleid 4a ja 33a kohaldatakse siiski alates jõustumiskuupäevast.**

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus I lisa – lõik 1

Komisjoni ettepanek

UGM-taim loetakse samaväärseks tavapäraste taimedega, kui ***see erineb retsipient-taimest/vanemtaimest mitte rohkem kui 20*** punktides 1–5 osutatud tüüpi geneetilise muudatuse poolest mis tahes DNA nukleotiidide järjestuses, mis on järjestuse poolest sarnane sihtkohaga, mida saab prognoosida bioinformaatiliste vahenditega.

Muudatusettepanek

UGM-taim loetakse samaväärseks tavapäraste taimedega, kui ***on täidetud järgmised*** punktides 1 ja 1a osutatud tingimused:

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus I lisa – punkt 1

Komisjoni ettepanek

(1) kuni 20 nukleotiidi asendamine või sisestamine (insertsioon);

Muudatusettepanek

(1) ***järgmiste mutatsioonisündmuste arv, mida saab omavahel kombineerida, ei ületa valgu kodeerivas järjestuses kolme (intronite ja regulaatorjärjestuste mutatsioonid on sellest piirist välja jäetud):***

a) kuni 20 nukleotiidi asendamine või sisestamine (insertsioon);

b) mis tahes arvu nukleotiidide väljajätmine (deletsioon);

Muudatusettepanek 62

**Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – punkt 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1a) Järgmised geneetilised modifikatsioonid, mida saab omavahel kombineerida, ei tekita kimäärset valku, mida genofondi kuuluvates liikides aretuse eesmärgil ei esine:

a) genofondis olemasolevate pidevate DNA järjestuste sihipärane sisestamine aretuse eesmärgil;

b) endogeensete DNA järjestuste sihipärane asendamine genofondis olemasolevate pidevate DNA järjestustega aretuse eesmärgil;

c) genofondis olemasolevate pidevate endogeensete DNA järjestuste inversioon või translokatsioon aretuse eesmärgil.

Muudatusettepanek 63

**Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – punkt 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2) mis tahes arvu nukleotiidide väljajätmine (deletsioon);

välja jätud

Muudatusettepanek 64

**Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – punkt 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3) tingimusel, et geneetiline muundamine ei katkesta endogeenset geeni:

välja jäetud

(a) aretajate genofondis olemasoleva katkematu DNA järjestuse suunatud sisestamine;

(b) endogeense DNA järjestuse suunatud asendamine aretajate genofondis olemasoleva katkematu DNA järjestusega;

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus I lisa – punkt 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4) mis tahes arvust nukleotiididest koosneva järjestuse suunatud ümberpööramine (inversioon);

välja jäetud

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus I lisa – punkt 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5) muu suunatud, mis tahes suurusega muudatus tingimusel, et selle tulemusel saadud DNA järjestused juba esinevad (võimalike punktide 1 ja/või 2 kohaste lubatud muudatustega) mõnes aretajate genofondi kuuluvas liigis.

välja jäetud

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus III lisa – 1. osa – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Tunnused, mille korral on õigustatud artiklis 22 osutatud stiimulite kohaldamine:

Muudatusettepanek

Tunnused, mille korral on õigustatud artiklis 22 osutatud stiimulite kohaldamine **on loetletud määruse (EL).../... artikli 52 lõikes 1 (taimse paljundusmaterjali kohta).**

Selgitus

Kestlikkuse hindamine peaks olema kooskõlas taimset paljundusmaterjali käsitleva määrusega, millega kehtestatakse kestlikkusnõuded igat liiki taimse paljundusmaterjali jaoks. Järgnevad punktid (1–7) jäetakse välja.

Muudatusettepanek 68

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – 1. osa – punkt 1**

Komisjoni ettepanek

(1) saagikus, sealhulgas saagi stabiilsus ja saagikus väikese sisendiga tingimustes;

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 69

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – 1. osa – punkt 2**

Komisjoni ettepanek

(2) biotiliste stressitegurite (nt nematoodide, seente, bakterite, viiruste või muude taimekahjustajate põhjustatud taimahaiguste) talumise võime või vastupanuvõime nendele teguritele;

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 70

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – 1. osa – punkt 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3) võime taluda abiootilisi stressitegureid, sealhulgas selliseid, mille on tekitanud või mida on süvendanud kliimamuutused, või vastupanuvõime nendele teguritele;

välja jäetud

Muudatusettepanek 71

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – 1. osa – punkt 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4) ressursside, näiteks vee ja toitainete tõhusam kasutamine;

välja jäetud

Muudatusettepanek 72

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – 1. osa – punkt 5**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5) omadused, mis suurendavad säilitamise, töötlemise ja turustamise kestlikkust;

välja jäetud

Muudatusettepanek 73

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – 1. osa – punkt 6**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6) parem kvaliteet või toiteväärtus;

välja jäetud

Muudatusettepanek 74

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – 1. osa – punkt 7**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7) väiksem vajadus väliste sisendite, näiteks taimekaitsevahendite ja väetiste

välja jäetud

järele.

Muudatusettepanek 75

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – 2. osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**2 Tunnused, mis välistavad artiklis
22 osutatud stiimulite kohaldamise:
herbitsiiditolerantsus.**

välja jäetud

Selgitus

III lisa 2. osas jäetakse regulatiivsete stiimulite kohaldamisalast välja herbitsiiditolerantsuse tunnustega UGM-taimed. Selline väljajätmine ei ole lisaks kooskõlas põhjendusega 36, milles selgitatakse, et kavandatava määruse eesmärk ei ole võtta erimeetmeid herbitsiiditolerantsete UGM-taimede suhtes.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud sisendmaterjali üheltki üksuselt ega isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimed ning nendest toodetud toit ja sööt ning määruse (EL) 2017/625 muutmise
Viited	COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ENVI 19.10.2023
Arvamuse esitaja istungil teada andmise kuupäev	AGRI 19.10.2023
Kaasatud komisjonid – istungil teada andmise kuupäev	19.10.2023
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Veronika Vrecionová 28.8.2023
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	26.10.2023
Vastuvõtmise kuupäev	11.12.2023
Lõpphääletuse tulemus	+ : 34 - : 11 0 : 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Norbert Lins, Elena Lizzi, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Katarína Roth Nevedálová, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Anna Deparnay-Grunenberg, Dino Giarrusso, Charles Goerens, Claude Gruffat, Anja Hazekamp, Peter Jahr, Cristina Maestre Martín De Almagro, Sandra Pereira, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere, Thomas Waitz
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Mercedes Bresso

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

34	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Ivan David, Paola Ghidoni, Elena Lizzi
NI	Dino Giarrusso
PPE	Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Charles Goerens, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Mercedes Bresso, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Cristina Maestre Martín De Almagro, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli

11	-
ECR	Krzysztof Jurgiel
NI	Katarína Roth Neveďalová
S&D	Maria Noichl
The Left	Anja Hazekamp, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Anna Deparnay-Grunenberg, Claude Gruffat, Martin Häusling, Thomas Waitz, Sarah Wiener

1	0
S&D	Isabel Carvalhais

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimed ning nendest toodetud toit ja sööt ning määruse (EL) 2017/625 muutmise
Viited	COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD)
EP-le esitamise kuupäev	6.7.2023
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ENVI 19.10.2023
Nõuandvad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	AGRI 19.10.2023
Kaasatud komisjonid istungil teada andmise kuupäev	AGRI 19.10.2023
Raportöörid nimetamise kuupäev	Jessica Polfjärd 28.8.2023
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	7.11.2023
Vastuvõtmise kuupäev	24.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 47 –: 31 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Catherine Amalric, Maria Arena, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Michael Bloss, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Nathalie Colin-Oesterlé, Maria Angela Danzi, Esther de Lange, Christian Doleschal, Bas Eickhout, Pietro Focchi, Heléne Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Petros Kokkalis, Peter Liese, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Lydie Massard, Liudas Mažylis, Marina Measure, Silvia Modig, Dolores Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Nikos Papandreou, Francesca Peppucci, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Günther Sidl, Maria Spyraiki, Nils Torvalds, Edina Tóth, Achille Variati, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Asger Christensen, Christophe Clergeau, Margarita de la Pisa Carrión, Martin Häusling, Ska Keller, Danilo Oscar Lancini, Sara Matthieu, Marlene Mortler, Manuela Ripa, Nicolae Ștefănuță, Idoia Villanueva Ruiz
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Mazaly Aguilar, Katarina Barley, Franc Bogovič, Daniel Buda, Ana Collado Jiménez, Paola Ghidoni, Peter Jahr, Thierry Mariani, Nora Mebarek, Sara Skytvedal, Michaela Šojdrová, Veronika Vrecionová, Stefania Zambelli
Esitamise kuupäev	29.1.2024

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

47	+
ECR	Mazaly Aguilar, Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Teuvo Hakkarainen, Margarita de la Pisa Carrión, Nicola Procaccini, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová
ID	Gianna Gancia, Paola Ghidoni, Danilo Oscar Lancini, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone
PPE	Hildegard Bentele, Franc Bogovič, Daniel Buda, Nathalie Colin-Oesterlé, Ana Collado Jiménez, Christian Doleschal, Peter Jahr, Esther de Lange, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Dolors Montserrat, Marlene Mortler, Francesca Peppucci, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Sara Skytvedal, Michaela Šojdřová, Maria Spyraiki, Pernille Weiss, Stefania Zambelli
Renew	Catherine Amalric, Pascal Canfin, Asger Christensen, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Erik Poulsen, Frédérique Ries, Nils Torvalds, Emma Wiesner
S&D	Helène Fritzon, Javi López, César Luena, Achille Variati

31	-
NI	Maria Angela Danzi, Edina Tóth
Renew	Martin Hojsík, Michal Wiezik
S&D	Maria Arena, Katarina Barley, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Christophe Clergeau, Nora Mebarek, Nikos Papandreou, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Marina Mesure, Silvia Modig, Idoia Villanueva Ruiz, Mick Wallace
Verts/ALE	Michael Bloss, Bas Eickhout, Malte Gallée, Martin Häusling, Ska Keller, Lydie Massard, Sara Matthieu, Ville Niinistö, Manuela Ripa, Nicolae Ștefănuță

4	0
ID	Catherine Griset, Thierry Mariani
Renew	María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Alessandra Moretti

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu